

REDACTIA
Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 «
Pe 1 lună 2 «

Nr-ri de Duminică pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir parond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 31.

Adunarea fondului de teatru în Lipova.

De Sever Bocu.

Fondul de teatru român, precum se știe, își va ține adunarea generală din ast an, în orașelul din vecinătatea noastră, în Lipova. Și cu toate că adunările societăților noastre culturale din anul acesta vor fi dominate și ele de epocalul eveniment al expoziției naționale din București, pregătirile intense ce se fac în vederea adunării dela sf. Mărie a fondului de teatru ne îndreptătesc a aștepta o strălucită sărbătoare a Thaliei române în vechiul și ospitalierul orașel din Bănat.

S'au constituit comitete, s'a alcătuit un program bogat și variat, ca sărbătoarea revederii să fie cât mai splendidă, cât mai impozantă! Căci de revedere e vorba. Thalia română și-a mai arborat aici flamura înainte de aceasta cu aproape un sfert de veac și zilele d'atunci de sigur n'a putut să le uite. Vine și a doua oară, adaogând la bucuria aceasta tot farmecul unei duioase revederi.

Vie! Urmașii ospitalierilor ei primitivi de odinioară, o așteaptă cu brațe deschise. Mai scăzuți poate, purtând încă urmele vremilor nenorocoase ce au trecut de atunci peste dânșii, ieșiți însă totuși deasupra, cine știe, poate mai oțeliți și mai cuminiți pentru ziua de mâine.

Căci cât de puțini o știu azi, că orașelul care se pregătește de aceste sărbători, a fost unul dintre cele mai însemnate centre românești, în care pulsa o înfloritoare viață de cultură românească? Câți o știu, că încă înainte cu 25—30 ani, trupa teatrală alui Pascali și Petculescu țineau aici adevărate stagiuni teatrale, petrecând câte o iarnă întreagă cu trupe de câte 10—12 actori de profesie? Comercianți bogați, cari aveau legături cu Ardealul și cu Țara Românească, își purtau comerțul de lemne și de sare pe Murăș, care aducea pe undele sale deodată cu bogăția și setea de viață și cultură românească. Bresle felurite de meserii, cu 3—400 măestri întregiau cadrele unui centru românesc înfloritor, de care azi abea mai mărturisește cimitirul, cu orașul său tăcut de cripte scumpe și pompoase...

A urmat apoi un interval de cădere. Nenorociri peste cari s'au altoit păcate, au isbit să nimicească o avuție ce trebuia să fie pe secole și să stingă în aceiaș vreme facla culturii românești. Nenorocire a fost că orașelul și-a pierdut importanța sa comercială, mai târziu și industrială, nenorocire a fost că familii cu averi mari ca Misicești, Șerbanestii, Marieneștii, David P. Simon, Raț și altele au rămas aproape fără urmași, și locul lor l-au luat străinii. Singur familia Marieneștilor a mai rămas din acele

vremi, cu un reprezentant vrednic în viață, cu veneratul academician Atanasie Marienescu. După dânșii a urmat și deruta clasei măestrilor și în scurtă vreme, sub ochii aceleiaș generații, viața românească s'a prefăcut în ruină, copleșită de influințe străine care cucereau din ce în ce loc. Să mai adaogăm la aceasta și păcatele și nenorocul în oameni de cari era nevoie ca să poți răsbate asemenea vremi, și-ți poți da perfect seama de starea de deplâns în care a ajuns aici viața românească de odinioară.

Un pământ însă cu aceste tradiții, rămâne numai pân'atunci părginit, până când nu-i vine norocul să-i aducă muncitori harnici, însuflețiți și înțelepți cari să-i scormonească gila, sub care dorm atâtea puteri de evocare... Norocul acesta a întârziat mult, dar totuși a venit.

O pleiadă întreagă de oameni noi, cu rîvnă, înțelegători, entusiaști, a răsărit ca din pământ. Unul câte unul a venit, pe neobservate și deodată ne-am pomenit cu dânșii. Și iată că n-a trebuit decât câțiva ani, ca din ruinele de ieri să răsără licărirea unei noi vieți, speranța unui alt viitor.

Azi caracterul românesc al orașelului încă nu e recucerit, dar lupta este declarată. Și sunt neîndoioase semne asupra rezultatului acestei lupte.

Iată deci, că revederea Thaliei Române se face între împrejurări propice, când flamura ei poate aduce mult impuls și îmbărbătare. Iată de ce ne bucurăm de informațiile ce primim despre pregătirile mari ce se fac în vederea serbărilor din Lipova. Românilor de pretutindeni le dăm încredințarea că va merita jertfa și oboseala să participe cât mai mulți la aceste serbări.

Asentări. Ministrul de honvezi *Jekelfalussy* a dat ordin către toate municipiile, îndrumându-le, ca asentările pentru anul 1906 să se facă în zilele dela 10 Octomvre până la 30 Noemvre.

Planul pentru asentare trebuie astfel compus, ca zilele de sărbătoare și Duminicile să fie respectate.

Simpatii franceze. Publicațiunea »l'Europe Orientale« din Paris, publică o lungă corespondență din Ungaria intitulată »Românii din Transilvania în parlamentul ungar«, în care se vorbește cu mare simpatie de lupta energetică pe care o duc deputații români din parlamentul ungar.

Vorbind de unul din discursurile dlui Vaida, și de intreruperile sălbatice al deputaților unguri, ziarul amintit mai sus incheie:

»Acest tablou ajunge pentru a arată unitatea și indivizibilitatea regatului ungar; pentru a se vedea cum se înțelege parlamentarismul în numitul regat, și a face să se înțeleagă suprema fericire pe care trebuie s'o simtă Românii, trăind la umbra cimei ungurești«.

Alegerea de deputat din Cluj întâmplată Marți, s'a terminat cu balotaj între Kecskeméthy și Böhm.

Trădătorii răsplătiți.

(*) Urgia administrativă se descarcă furios mai ales asupra Slovacilor. Loviturile ce vin însă în față atât omul cât și națiunile le supoartă mai ușor. Se poate adevărat apăra, ori dacă ajunge învins, îi rămâne mângâierea că a căzut în luptă dreaptă.

Când i-se dă lovituri pe căi piezișe, în chip pervers, revolta dreaptă se preface în ură ascunsă ori pe față, dar în tot cazul — pătimașă.

D'o vreme încoaci, am putea zice: chiar de mult, în fericita noastră țară a ajuns un fel de sistem, ca administrația, guvernul, să caute *coade de topor, renegați ori trădători* pe cari să-i folosească în luptele politice.

Acestor păcătoși fii ai naționalităților presa maghiară le zice că sunt cu »simț patriotic« (hazafias érzelműk) și orice act de tradare ar săvârși, îi laudă, iar autoritățile (civile și bisericesti), îi răsplătește.

Despre un asemenea caz ne istorisesc ziarele maghiare (vezi »Budapesti Hirlap« dela 2 August) după cum urmează:

»Distingerea unui preot cu sentimente maghiare. Din Lőcse ni-se scrie: Dr. Párvy Sándor, episcop de Sepeș, duce o luptă *necrutătoare* încontra panslavismului din eparchia sa și a ciuntit aripile periculoasei propagande. Demascarea uneltirilor panslave ale preotului Hlinka András din Rózsahegy este meritul lui Illeskó Lajos. Indată ce Illeskó a ajuns capelan lângă Hlinka, sentimentele-i tari maghiare l'au pus în conflict cu *tendințele antipatriotice* ale superiorului său. S'a pornit lupta între cei doi adversari. Multă vreme această luptă s'a petrecut între culise, până ce în urmă Illeskó a fost silit, cum se și cuvine unui *patriot maghiar*, să demascheze uneltirile lui Hlinka. Preotul *rătăcit* a ajuns în temniță, până ce Illeskó Lajos, drept răsplată a a *patriotismului* său încercat, a fost numit preot în expusa plebanie din Liptó-Turóc, unde-l așteaptă o *însemnată misiune*«.

Intocmai după cum s'a făcut cu Moldován Gergely de pildă.

În felul acesta ajung denuncianții în slujbe împreunate cu »misiuni însemnate«, în felul acesta renegații sunt declarați »patrioți« iar trădătorii neamului lor ajung slăviți de presa și întreaga societate — »patriotică«... În felul acesta se face educația politică a Ungurilor. Ei se simt bine dacă pot primi în sânul lor pe niște perversi, ei laudă pe niște ticăloși...

Că se pot întâmpla lucruri de acestea în administrația *politică*, e de înțeles. În sfârșit azi administrația comitatelor și chiar cea de stat, își consideră de prima datorie nu slujba pentru care trage plată, ci să vegheze

ca »panslavii« ori »daco-românii« să nu primejduiască existența — *ideii* ori chiar a țării. Și dacă »agitatorii« nu uneltesc, de ce i-a dat D-zeu omului — fantasmă? Funcționarii maghiari oameni fiind și ei, *invențiază* uneltiri! Asta e scara cea mai sigură de mărire și *avansare!*

E trist însă când chiar în biserică se introduce acest sistem mizerabil. În fine, biserică sub nici o împrejurare nu poate fi subordonată puterii civile, ea nu poate fi făcută *unealtă* în luptele politice, episcopilor nu-i permis să se degradeze la rolul de agenți ai maghiarizării...

Se vede însă, că unii prelați catolici s'au degradat la acest rol. Ei nu se gândesc, că în felul acesta ating prestigiul bisericii lor. A ajuns un fel de sport prigonirea »panslavorilor« și prelatul, care se distinge în astfel de ticăloșie, își poate permite, încolo, ori ce... Dovadă episcopul Bubics, care fusese și el, un șir lung de ani, vestit și necruțător prigonitor al — preoților »panslavi«.

Se vede că Párvy aspiră și el să ajungă celebru. Iar bieții Slovaci, ajunși în jugul bisericii catolice, n'au încotro: sunt siliți să rabde toate aceste perverse jocuri politice.

»Poporul Român« din Budapesta, după ce într'un număr ne-a combătut pentru atitudinea luată la alegerea din Arad cu argumente din »Népszava«, într'un al doilea număr ne-a aprobat finuta, vine acum din nou în numărul din urmă să ne combată, deastădată... cu argumente de cea mai ordinară demagogie. Eată un specimen: Făcând aluzie la frunzașii din Arad, am zis într'un articol că și-au chibzuit pașii »oameni nu tocmăi de rând«. »Poporul Român« ne întoarce acum fraza și zice că-i socotim deci pe »țărani de oameni de rând?« Ei bine, nu-i socotim pe țărani de oameni de rând, dar incontestabil, »prea de rând« sunt cei ce în felul acesta inconștient, zgândără instincte josnice.

Li combate apoi pe deputații arădani cu un cism foarte suspect și mai spune și neadevărul că clubul deputaților n'ar fi dat voe Românilor arădani să voteze cu Müller.

Bună și edificatoare lectură li-se îmbie țăranelor români — nu-i vorbă. Pitronii »Pop. Rom.« se pot felicita!

Proces de presă. Redactorul nostru responsabil dl Sever Bocu, a fost citat azi la poliție, unde i-s'a comunicat că procuratura din Oradea-Mare a intentat un nou proces ziarului »Tribuna« pentru articolul publicat în Nr. 112 sub titlul »Politica ungurească« de Ioan Slavici.

Redactorul nostru neputând produce manuscrisul, poliția ne-a ținut perchiziție domiciliară, scotocind toate mesele și pulpitrele redacției.

Slavă ție, libertate de presă ungurească!

Ministrului Polónyi, care a stârnit în publicul iubitor de adevăr nu mai revoltă și indignare prin atitudinea lui ilegală, alegătorii din Ungaria i-au votat totuși încredere.

Câtă ironie!

Polónyi pe lucru. Dl Vasile E. Moldovan, redactorul »Orizontului« e în procesat pentru cinci articoli. Două sunt pe cale.

Înainte numai!

Plătirea dărilor. Fieștecare cetățean, care este în restanță cu dările, le poate plăti până în 15 August fără camătă. Dela 15 August însă va plăti și camătă.

Cardinalul Rampolla, care, dacă regele nostru n'ar fi ezercitat dreptul său de veto, era să fie papă, — e în agonie.

Impotriva presei naționalităților. S'a găsit un comitat care a avut nerușinarea să ceară *măsuri excepționale* pentru »înfrânarea« presei naționalităților, cu procurori de noapte, confiscare preventivă și alte atribuții ale libertății de presă din Ungaria. Este comitatul Nyitra din Slovacia, care se poate felicita nu-i vorbă, de laudabila sa faptă. Onorabilul comitat, crezând de sigur că face un lucru mare, pe care-l vor aplauda toți șovinistii, și-a trimis acest conclud tuturor municipiilor și comitatelor ca să adereze la dânsul.

Aflăm acum, că s'a și aflat un comitat care a aderat la rușinea patrioților din Nyitra. Care altul a și putea fi acesta, decât comitatul Timișorii, vestitul comitat în care libertatea se cunoaște doar după nume. Nyitra și Timișoara! Satrapii Slovacilor și ai Românilor ar voi deci să fie puși la adăpostul controlului presei, pentru că aceasta o cere — interesul unității de stat maghiar.

Municipiul orașului Arad s'a ocupat ieri după amezi cu aceasta curendă și este interesant a se ști, că comisia a propus să se treacă peste ea la ordinea zilei. S'a aflat însă și aici un patriot, fostul candidat hazliu din Radna Avarffy Géza, care mai astă-primăvară perora pe valea Murășului cătră »frații rumunji« acesta a făcut contrapropunere, că da, trebuie înfrânată presa naționalităților. Firește, corul de »themagrați« au primit propunerea nebunatului Avarffy.

Că acum ce ticăloșie este însăși propunerea aceasta, va fi destul să amintim că ea este perhorescată chiar de șovinistul ziar »Az Ujság«.

Iată ce scrie »Az Ujság« apreciind înfamua celor din Nyitra:

»Asta n'ar fi altceva, decât instituția procurorului de noapte și a confiscării preventive dar numai față de presa naționalităților. Comitatul Nyitra uită însă că restrângerea libertății de presă numai la câteva jurnale, nu e cu puțință. D'aci ar urma iute o restrângere generală a libertății de presă. Bánffy a introdus instituția aceasta numai față de socialiști. Sub Lányi însă presa întreagă a resimțit această măsură, iar Polónyi merge exact pe urmele lui Lányi.

Governorul Nákó din Fiume și-a început activitatea. A delăturat steagul croatesc de pe corabia »Tatra« iar cu ocaziunea instalării a ținut o vorbire plină de injulțe la adresa poporului croat. Orașul Zagrab protestează cu toată hotărârea contra declarării guvernului, că Fiume aparține Ungariei. Fiume e oraș croat, și așa va fi și pe viitor.

Contele Eszterházy György e bărbatul, ce a abzis de plăcerile acestei vieți, a abzis de avere și a intrat în cinul monahal. Casul face mare senzație.

În Milano va fi nouă expoziție. Pagubele făcute de focul mistuitor se ridică la patru milioane și jumătate de lire.

De ce vă temeți? Foile maghiare înțelegând că deputații naționaliști vor lua parte în corpore la expoziția din București, scriu cu înverșunare, că se pregătește conspirație contra statului maghiar.

Nedreptii se tem și de umbra lor.

Pentru oprirea emigrărilor ministrul afacerilor din lăuntru a dat un ordin cătră toți viceșpanii, în care li-se spune să arate cauzele și neajunsurile țăranelor, în urma cărora sunt nevoiți să emigreze.

Ministrul va încercă se oprească emigrările.

Din România.

Starea de sănătate a M. S. Regelui continuă a fi excelentă. Ingrijirile prof. Buzzi, maseurul M. Sale au dat rezultatele cele mai excelente.

După însuși sfatul prof. Buzzi, suveranul nu va părăsi țara anul acesta, ci va rămâne în Sinaia până la toamnă când se va reîntoarce la București.

După părerea dlui Buzzi Sinaia are clima cea mai bună ce se poate imagina și această climă a contribuit enorm la vindecarea boalei de care a suferit suveranul iarna trecută.

M. Sa Regele face zilnic plimbări prin pădurea de lângă castelul Peleş.

AA. LL. RR. Principele și Principesa României vor plecă pe la finele săptămânei viitoare la Londra.

Aflăm că după închiderea adunării generale a »Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român«, adunare ce se va ține în Brașov în zilele de 15, 16 și 17 August v., toți membrii acestei mari instituții culturale, în frunte cu președintele ei dl Sterca-Șuluț, vor veni în corpore la București.

M. Sa regele a anunțat că va prezida în persoană solemnitatea deschiderii Palatului Artelor dela expoziție.

Solemnitatea se va face în primele zile ale lunii August.

Congresul soc. române de literatură și artă. »Societatea română de literatură și artă« a luat inițiativa ca, dela 20—27 septembrie viitor, să țină la București un Congres pentru apărarea proprietății literare și artistice. În acest scop, Societatea a ales un comitet, care a primit asupra-onoratoarea sarcină de a conduce congresul.

Iată cine alcătuiește acest comitet organizator: Președinții de onoare: Al. Vlădescu, I. Kalinderu, P. S. Aurelian, Tacke Ionescu, B. P. Hașdeu, N. Grigorescu, Mișu Cantacuzino, Președinții: General Bengescu Dubija, C. Dissescu, N. Filipescu, Sp. Haret, N. Mandra, D. C. Ollănescu, Em. Porumbaru, Al. Xenopol. Vice-președinții: Delavrancea, Gr. Tocilescu, Ed. Wachmann, A. Neum-Iași, G. Bengescu, I. Mincu, A. Ciurcu, și se — putea altfel? — Th. D. Speranță. Secretar general, neapărat; N. Pătrașcu. Secretar: C. Hamangiu, Frederic Damè, Al. Rubin, H. G. Lecea. Comisia de propagandă: Prințul Leon Ghica, Al. Djuvara, general Brătianu, A. C. Cuza, Ilie Bărbulescu și T. Burada.

Banchetul, pe care colonia austriacă din București îl organizează în fiecare an la 5 August, aniversarea nașterii împăratului Franz Iosef, se va da anul acesta în restaurantul din pavilionul austriac dela expoziție.

A sosit în Capitală dl doctor Rodolfo Foa, corespondent al ziarului »Tribuna«, și al mai multor ziare din Italia, un filo-român înfocat, care a călătorit mult în Macedonia și a ținut mai multe conferințe în Italia.

Duminecă a sosit în Capitală un grup de 20 Români madeconeni, din Vodena.

Nenorociții acestia au fugit de 15 zile din satul lor de teama antariților greci.

Dânșii povestesc lucruri grozave și cei mai mulți dintre ei au avut de suferit pierderi dure-roase, soții, frați și părinți.

Știri dela expoziție.

— În atenția preoților și învățătorilor. —

Redacția »Unirei« din Blaj plănuiește o excursie la București pentru vizitarea expoziției generale române.

Întâlnirea va fi la gara Brașov Luni dim. în 20 August n. plecarea din Brașov Luni la 11—35 a. m. sosirea în București sara la 8.5 ore.

Taxa de călătorie 35 cor., pentru care escurzionistii primesc bilet de clasa III dela

Predeal până la București și înapoi, cost și cuartir pe 3 zile vizitarea expoziției și a rezelor romane.

Insinuări se primesc până la 15 crt. dim. trimitând taxa. Fiecare călător va trebui să fie provăzut cu atestat de identitate dela comuna sa.

Dela Biourul Reuniunii învățătorilor confesionali români gr.-or. din dieceza Caransebeșului. Primim următorul comunicat: Comitetul Reuniunii învățătorilor români gr.-or. dela școalele confesionale din dieceza Caransebeșului în ședința sa ținută la Lugoj în 24 Iulie (6 August) ținând seamă de împrejurările locale din Ciocova cu abatere dela hotărîrea adunării generale din anul trecut societar, a decis ca adunarea generală ordinară pentru anul curent să se țină în zilele: joi în 24 August (6 Septembrie) și Vinuri în 25 August (7 Septembrie) la Mehădia.

Detaliile programului le va aduce la cunoștință publică atât biourul Reuniunii, cât și comitetul de aranjare, până atunci însă se comunică spre orientare, că adunarea generală se va deschide Joi în 24 August (6 Sept.) la 3 ore p. m., iar Vineri la amiază, după terminarea adunării, se va face plecarea la excursia de studii proiectată spre vizitarea expoziției generale din București.

Membrii, cari doresc a lua parte la această excursie, au să se anunțe până cel puțin 12/25 August la presidentul Reuniunii Ioan Marcu în Bocșa-montană (Német-Bogsán) având a trimite totodată suma de 20 coroane în contul speselor de călătorie.

Tot această taxă are să se trimită separat pentru fiecare membru de familie, care dorește să se alăture la excursia de studiu.

Comitetul Reuniunii a întreprins pașii necesari pentru a obține pe căile ferate ungare favorul obicinuit de călătorii în masse, precum și pentru a obține posibilul mai mare favor pe căile române pentru a face eventual pe lângă excursia la București și o excursiune la Constanța și Sinaia, ocaziune care numai rar ni-se oferă așa avantajos ca de prezent.

Rezultatul pașilor întreprinși îl va aduce comitetul imediat la cunoștință tuturor membrilor Reuniunii și îndeosebi acelor, cari s'au anunțat la timp, că voesc a lua parte.

Ioan Marcu,
preș. Reun.

Ce asemănare este între revoluția franceză și rusă?

De când domnește anarchia în Rusia, s'a comparat situația de acolo cu cele ce se petreceau în Franța la 1789.

Este o apropiere absolută între revoluțiunea franceză și cea rusă?

Sunt și asemănări frapante și deosebiri radicale. În 1789, francezii nu erau preocupați de o chestiune a naționalităților, de o chestie poloneză, de o altă evreiască, după cum e preocupată astăzi Rusia.

Revoluțiunea din imperiul țarilor, este cu mult mai complicată decât cea franceză, pentru că în timp de un secol cât s'a scurs de atunci, s'au ridicat alte probleme și de ordin public, dar mai cu seamă social.

La 1789, industria franceză era abea la început și astfel nu se putea ridica o chestiune așa de periculoasă ca cea uvrieră, cum se agită astăzi în Rusia, din cauza avântului ce a luat industria în marile orașe.

Pe lângă chestiunile de mai sus, ajungem la cele mai principale probleme și de ordin social, în care găsim asemănare cu cele ce s'au petrecut la 1789.

Ce a cerut Duma, ce cere poporul rus? Libertate absolută, legi liberale, respectul lor și deci moartea arbitrarului și a domniei bunului plac, care a caracterizat regimul biurocrat corupt și coruptor.

Și Francezii dela 1789 cereau libertatea absolută și respectul de legi.

Ca chestiune socială, avem pe cea agrară, care preponderază într'u câțva pe toate celelalte ce revoluțiunea le-a ridicat repede la suprafață.

Și la 1789, se agită o chestiune de acelaș fel, dar a cărei realizare, putea să se efectueze, după cum s'a și efectuat într'un interval de timp relativ scurt.

Francezii cereau abolirea drepturilor feudale, și complectarea de pământuri țărăniei.

Rușii cer tot complectarea de pământuri, dar prin luarea cu forță a marilor domenii, fie dela marii proprietari, nobili, fie dela Coroană sau cler.

Astfel chestiunea este cu mult mai complicată și problema în sine din cele mai grave.

Guvernul Stolypin, a anunțat că pentru a rezolvi problema agrară trebuiește timp, studii întinse și afundate.

Să nu uităm însă că odată ce le-a intrat în capul »mojișilor« că pot să-și complecteze pământurile cu proprietățile »celor mari«, o scânteie, un semnal numai, și »aprofundata« chestiune agrară se rezolvă și fără permisul Rusiei oficiale.

Se mai face o comparațiune între cei doi suverani: Ludovic XV, Nicolae II.

Ludovic XV, era iubit de popor, dar' lipsit de voință; cum a dizolvat statele generale, cum s'a descoperit că tratează în mod ascuns peste graniță pentru înăbușirea revoluției prin intervențiunea străină, s'a dus toată dragostea poporului și atunci a fost un strigăt general:

»La Tuillerii, că acolo e fericirea noastră!«

Și »fericirea« poporului francez, a fost ghilotinarea lui Ludovic XV și a nenorocitei Maria Antoaneta.

Și țarul este iubit de popor și țarul este într'u câțva lipsit de voință; a provocat și dizolvarea Adunării Naționale; se vorbește de o intervențiune a armatelor austro-ungare și germane în Rusia și astfel să nu se ridice într'o zi nenorocită un strigăt general:

— »La Peterhoff, că acolo e fericirea noastră!«

Situația în Rusia.

Stolypin are puțin noroc la alcătuirea cabinetului. Se vestește, că el are să fie primul guvern, care să lucreze la izbândirea reformelor folositoare pentru țară și popor. Pentru ajungerea acestui scop, el trebuie să primească în cabinetul său numai politicieni, cari nu sunt amestecați în scăderile și păcatele aristocrației nemiloasă și tirană față de popor.

Făcut-a aceasta schimbare?

Nu. El dă portofolii la politicienii urgenți de popor și lipsiți de dreptate și adevăr.

Zilele trecute a fost consiliu de ministrii, ce a durat până noaptea la orele trei. În acest consiliu s'a statorit lista noulor ministrii.

Greva generală ce s'a plănuț și ce și-a făcut începutul s'a și sfârșit. Muncitorii au intrat de nou în lucru aproape în toate fabricele.

Massa poporului e însă tot revoltată. Mici ciocniri, mici rescoale și revolte se întâmplă din când în când. Chiar țararii din Granova s'au resculat contra deputatului lor, Stepanjuc, și l-au bătut, deoarece acesta

nu le-a putut da deslușiri hotărîte asupra disolvării Dumei.

Marele duce Nicolaevici a fost numit prim-comandant al armatei.

În sala de așteptare dela gara din Sosnovitz de necunoscut a aruncat o bombă. Sala era tixită de călători. Mulți au fost răniți, unul a murit.

Revoluționarii văzând, că nu s'a sfârșit cu bun rezultat revoltă dela Neaburg și Kronstadt, au hotărît, că nu vor face revoluție în întreagă țară, ci numai rescoale mici, în unele și altele orașe și centre, cu scop să neliniștească guvernul și se mărească disordinea între soldați.

Azi au fost deținuți mai mulți anarhiști și mai mulți socialiști, cari vor fi dați în judecată.

Veștile din urmă despre stările din Rusia par mai liniștitoare, cu toate acestea însă familia țarului acum se teme mai tare de o conspirație contra ei. Familia să și pregătește să părăsească țara și să plece în Anglia. Nu mai astfel crede, că va scăpa de primejdie.

Din străinătate.

Noui crime grecești în Macedonia.

»Voința Națională« primește din Salonic următoarea mișcătoare scrisoare, pe care o publicăm în întregime:

Salonic, 20 Iulie.

»La 18 l. c. antartii au pus mâna, ziua în amiaza mare, pe frații Gusica și Tușia Zogălliană din Selia, cari locuiesc în satul grecesc Libanova, și pe un bulgar din Castoria, tot din acest sat, și i-au măcelărit.

»Bulgarul a scăpat ca prin minune, fiind rănit numai în gură.

»Românii noștri amândoi au murit, torturați în chipul cel mai groaznic; după cum am auzit, întâi le-au tăiat picioarele, degetele dela mâni, apoi brațele, apoi, nici nu pot să descriu cum am auzit...

»Cauza pentru care au fost uciși, este că au fost Români. Ca să poată trăi în acest sat grecesc s'au declarat grecomanii, și au obținut și bilete de liberă petrecere, plățind o însemnată sumă de bani. Dar, deși s'au declarat grecomanii nu au putut să nu vorbească românește, și asta le-a pricinuit moartea.

»Apoi, s'a împlinit și dorința Sfântului arhieru din Chitrus, care în ziua Paștelor, de pe amvonul bisericii, îndemnă pe ortodocșii greci, că acela care va omori unul sau mai mulți Români, cu mâinile pline de sânge, să se ducă la sfinția sa, că-i va împărtași și le va da binecuvântarea!

»Astfel ziua de sf. Ilie, nu putea fi trecută cu vederea de antartii.

»Când s'au dus autoritățile la fața locului, cadavrele Românilor au fost găsite fără capete. Probabil, capetele au fost duse în Grecia, la Atena, pentruca ucigașii să facă dovada nelegiuirilor lor, să-și ia răsplata!

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoli. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SÓTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premial mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

Din Dicio-Sân-Mărtin.

O zi frumoasă a fost ziua sftului Ilie, în care s'au adunat în D.-sân-mărtin o mulțime de Români de pe celea două Târnave și chiar și de pe Murăș, ca să aziste la ședința despărțământului D.-sân-mărtin al Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român și apoi seara să participe la petrecerea tinerimei române din acest jur.

Glasul răutăcios și amenințările șovinistei foi »Ujság« din Cluj, au contribuit mult la reușita acestei petreceri. Această foaie din incidentul acestei petreceri a scris un articol plin de ură la adresa aranjierilor și peste tot a Românilor din acest jur. Articolul, cuprinzând în sine delictul agitării contra naționalității române, — după cum sunt informat, e deja în proces.

Se știe amintita foaie, că articolul în care și-a vărsat veninul asupra noastră, numindu-ne valahi turbați, — pentru-că am »cutezat« să trimitem invitații românești și să facem petrecere românească într'un oraș, care are, vezi Doamne, deputat kossuthist, — a fost, care ni a impus de datorință să mergem atât de mulți la Sân-mărtin dând »mână cu mână« toți »cei cu inimă română!«

Ședința despărțământului Asociațiunii a fost deschisă la 1/2 12 oare a. m. din partea Dnului avocat S. Căluțiu, care în locul decedatului V. Zăhan, a fost proclamat de director al despărțământului.

Ședința a fost destul de bine cercetată, — numai damele au lipsit.

E de dorit, ca la atari ședințe să participe și dansurile în număr cât de mare. Câmpia culturii noastre ar fi atunci mai înflorită.

Fostului director ședința i-a dat ultimul onor prin sculare.

Conscriindu-se membrii noi, s'au încasat 238 coroane, apoi urmează primirea raportului direcțiunii și absolvarea ei și casarului.

Conferința poporală a dlui Duma, care a urmat după aceea, a fost ascultată cu multă atențiune. Atât limbajul frumos, poporal, în care a fost scrisă, cât și ideile, cari au fost exprimate, ne-a făcut să admirăm în dl Duma pe omul literaturii.

Di Morariu cunoscutul artist a declamat cu mult sentiment și multă artă »Clăcașii« de Goga și »Rugămintea din urmă« de Coșbuc.

Di Frâncu, care a conferențiat despre înșămăntarea școlii încă a fost cu atențiune ascultat și aplaudat.

La 1/2 3 ridicându-se ședința, publicul a luat parte la masă comună.

Sunetele melodioase ale muzicii și cântările

frumoase românești și toastele pline de sentiment a delectat și însuflețit pe cei prezenți.

Sara la 1/2 9 oare s'a început petrecerea, care până în zorile zilei a fost foarte animată.

Jocul l-a deschis prin horă Românii din orașul Elisab. (Ibașfalău), cari aproape toți au luat parte la petrecere. Au fost mai mulți inși din Blaș, din Mediaș, apoi de pe celea două Târnave și de pe Murăș. Cadrilul l-au jucat cam 120 inși. Dar mai cu foc s'au dansat jocurile naționale și cu deosebire ultima ardeleană, care s'a dansat în zorile zilei. Când publicul s'a depărțat, razele arginții ale soarelui, care atunci să trezea de după deal, luminau deja ferestrele salei.

Acum sunt vre-o 3—4 ani scriind răportul unei petreceri din Sân-mărtin, a trebuit să-mi descriu indignarea, că la petrecere s'au jucat și jocuri străine.

Petrecerea de acum însă spre lauda aranjierilor fie zis, și-a păstrat caracterul românesc până la fine.

Frumoasele dșoare și tânării voinici, mi-au dat icoana generației tinere a cărei mână va fi pusă azi-mâne soarta neamului nostru de pe cele două Târnave.

La aceasta petrecere frumoasă aceasta tinără generație a înpletit o cunună de înfrățire, din care sigur nu lipsesc nici florile de dragoste!

Jules.

In ce an l'au răstignit pe Iisus.

W. Tobien-Triest, pornește dela vorba unui scriitor, că l-a răstignirea lui Iisus, trebuie să fi fost o întunecime însoțită de cutremur de pământ. Întrebarea, e de poate sau nu să fie întunecime de soare în săptămâna patimilor. Se știe că întunecimile de acest fel se pot întâmpla numai când luna e nouă, și deci, trece printre soare și pământ, având adică întoarsă spre noi partea ei cea neluminată.

Dar Paștile evreești, serbându-se la lună plină în Nisan, nu era chip să fi fost în ziua răstignirii întunecime de soare.

Anul Evreilor se alcătuea din douăsprezece luni, una de 29 și alta de 30 de zile, ca să iasă în mijlociu 29 1/2 (29.53039), cât trece între două faze la fel ale lunii. Lunile începeau cu ziua lunii nouă și Paștile erau la 14 ale lunii Nisan, deci la lună plină, cum am spus.

Ca să nu se depărteze însă anul întemeiat pe lună de cel întemeiat pe Soare, Evreii aveau un ciclu de 19 ani, după care începutul anului solar cădea în aceeași zi cu al anului lunar. Însă, ca să iasă la capăt, adăugau câte o lună în anul al 3-lea, al 6-lea, al 8-lea, al 11-lea, al 14-lea, al

17-lea și al 19-lea, așa că anii aceștia erau de câte 13 luni.

Evangelia spune că răstignirea s'a întâmplat în ziua de dinaintea Paștilor și că'n anul acela Paștile căzuseră într'o Sâmbătă.

De aici e cu puțință de aflat anul răstignirii. Facem socoteala în care ani ai erei creștine au căzut paștile într'o Sâmbătă și găsim, că în anul 33 și în anul 36. În anul 36 nu poate fi, căci Pilat din Pont a fost cărmuitor al Palestinei dela anul 26 până la 36, și Tiberiu l'a chemat la Roma chiar la începutul lui 36, deci mult înainte de Paști. Prin urmare răstignirea s'a întâmplat în anul al 33-lea al erei noastre și anume Vineri în 3 Aprilie.

Se poate după aceasta cercetă ce s'a întâmplat în ziua aceea și găsim c'a fost o întunecime de lună, care a început după timpul dela Ierusalim, la orele 4 și 30 de minute, faza cea mai mare a fost la orele 6 și 45 minute, iar sfârșitul la 9 ore seara. Luna a răsărit întunecată gata, iar soarele, din pricina frângerei razelor se părea că e tot încă deasupra orizontului, în fața lunii întunecate. Ne putem închipui în ce groază a băgat pe oameni acest fapt, că tocmai când Iisus murea pe cruce, soarele era la apus și arunca o lumină roșie, iar luna întunecată se afla la răsărit, în preajma lui. Nu știm, dacă a fost și un cutremur. Dar n'ar fi nici o greutate să se fi întâmplat, cu atât mai mult că era lună nouă și atunci am înțelege de ce catapiteasma bisericii s'a rupt de sus până jos și de ce Pilat ar fi strigat: »Cu adevărat om drept și fiu alui Dumnezeu a fost.«

Din această socoteală se vede cum cunoștința fenomenelor astronomice și a regulilor călindarului evreesc, pot să ne deie încredințare în ce zi anume s'a întâmplat răstignirea lui Iisus, și să vedem că evangeliile sunt întemeiate pe povestiri din vremea aceea și pe martori cari au fost de față.

După W. Tobien, Triest (Der Gymnasiast Nr. 6 Anul II 55 Iunie 1906. Altenburg S. A.) de X.

(Comoara Tinerimei Nr. 20).

D'ale Reuniunii.

Reuniunea meseriașilor și neguțătorilor din Poenă aduce și pe calea aceasta cea mai sinceră și călduroasă mulțămită, izvorită din inima tuturor membrilor, fruntașului neguțător din Poenă Ioan Vonica, care cu cea mai mare dragoste și bună voință s'a făcut primul membru pe viață al el vărsând în casa reuniunii odată pentru totdeauna suma de 50 coroane.

Deie Dumnezeu ca marimimoasa faptă a vrednicului și neobositului neguțător, să aile mulți imitatori atât în Poenă cât și în alte părți.

Peregrinajul dela Moisei (Maramurăș).

În partea nord-estică a patriei și în ramurile vechilor Carpați, se află și vestitul Petros al Maramației, care să mărginește de-o parte cu Ardealul iar de alta cu munții Galiției și Bucovinei. E reritate, că dintre toți munții acestu-i comitat, numai el nu e părăsit nici vara de neauă, ceace poporul crede că, dacă nu ar fi pe el zăpadă, atunci nici nu ar fi bine. Bine se mai simțește omul călătorind pe drumurile cele frumoase pe lângă el. Numai pe piscul lui nu e vegetațiune, pe când mijlocul îl încinge o cunună de pădure pururea verde; de molizi și brazi, iar la poalele lui, este loc pentru pașunat și fân.

Părăiașe limpezi ca cristalul și cu apă ușoară și bună de beut, izvorăsc din el. Acolo locul e foarte răcoritor și plăcut. La poalele lui, între comunele vecine Borșa și Moisei, se află un loc foarte romantic care este încunjurat de patru isvoare cu apă sgomotoasă ce de pe stâncă pe stâncă în sunetul lor chiamă pe credincioși la rugă. Mai la o parte se întinde un platou foarte frumos, pe de toate părțile încunjurat, cu păduri rămuose purea verzi.

În centrul locului acestui, atât de vestit se află o mică mănăstire edificată din lemn, cam de pe timpul războiului de 30 de ani, 1630—1650.

Ce a fost motivul, ca în acel loc să se edifice biserica? Lucrând în timpul verei credincioși pe acel loc, în timp de pauză cătră ameazi, li-s'a părut că aud trăgând clopote în pământ. Fruntașii comunei au edificat mica mănăstire, care încă și astăzi se poate vedea pe acel loc. Intr'adevăr e loc unde a făcut Dumnezeu minuni. Au dus patru

inși în mănăstire pe un om, ce nu se poate răzimi pe picioarele lui și a eșit din mănăstire pe picioarele lui, dând mulțumită celui ce i-a fost într'ajutor. Și alte multe minuni s'au petrecut în acel loc.

E drept că e și cercetată des de credincioși. Mănăstirea e mică, dar acum se edifică o mănăstire nouă din venitele și domeniul ce-l posede de vre-o 105 jug. de pământ cu pădure. Totodată fac și locuință corăspunzătoare preotului, cu vre-o 3 încăperi.

Numai calea ce e cam de 3-4 km. dela drumul de țară, nu e prea corăspunzătoare de mers cu trăsura.

E foarte înălțător să vezi la St. Petru și Pavel și adormirea Precuratei Maria, cum credincioșii peregrinează și dau slujbe pentru pomenirea viilor, morților și pentru alte scopuri folositoare.

Credincioșilor le foarte place ca să meargă de sara, unde în rugăciuni și cântări așteaptă dimineața.

Vișeul-de-jos, 26/VII. 1906.

I. Pașcu.

POEZII POPORALE.

(Culese de Iosif Zimelin, în Bistrița).

N'ați lele inelele,
Na-le și năfrămile
Și le dă la cine-i vrea
Că eu n'am grijă de ea,
Și le dă la cine-ți place,
Mie năcaz nu mi-i face.
Numai crede că-i vede,
Ai s'ajungi la vorba mea.

Inturnate-ai lele-odată,
Năcăjită, supărată,
La trandafir înflorit
La drăguțul cel urît,
La răchita cea plecată
La dragostea cea lăsată,
Și atunci o fi târziu
Și nu cred c'o să mai viu.

Fă-mă Doamne, păuniță
Să șed în turn în Bistrița,
Să mă uit în jos pe luncă,
Să-mi văd mândra unde lucră,
Să o văd lucrând la fân
Să-i duc un pahar de vin,
Să o văd lucrând la sapă
Să-i duc un pahar de apă,
Că-i frumoasă ca o floare
Și inimuța mă doare.

Dacă bade sunt negruță,
La nime n'am fost drăguță.
Am fost bade numai ție,
Că ești om de omenie,
Și scrie în cancelarie,
Să-mi trimiți mie solie
Pe cucu ce cântă'n vie,
Nime în lume să nu știe,
Că-ți sunt bade dragă ție.

De Teodor Clepe din Curtici.

Frunză verde de colie
Mercuri merg la cătanie,
Las pe maica mea plângând
Și pe taica suspinând,

Tot de asemenea li-se aduce laudă și mulțumită tuturor marinimoșilor donatori, care având în vedere înmulțirea bibliotecii noastre n'au pregetat a se grăbi cu donațiunile în favorul societății, cinstind multe cărți folositoare care vor servi la dezvoltarea culturii generale. Pentruca și noi să rămănem mângăiați sufletește, căci ne-am împlinit o plăcută și sfântă datorință, și pentruca să putem răsplăti după merit pe toți marinimoșii bine făcători, și întemeietorii ai bibliotecii reuniunii noastre cu plăcere le publicăm numele, au donat următorii:

Dr. V. M. 7 cărți, Ioan Vlad neguțator 17, Ioan Șerb cojocar 2, Ioan Șerb neguțator 1, Mărie Lazăr 1, Ioan Sarachie curelar 2, Nicolae Oprean candidat de notar 1, Nicolae Oprean neguțator în Murăș-Oșorheiu 3, Nicolae Branga măsar 1, Aron Măniț picher în România 1, Aron Oprea pantofar 1, Emil Vintilă, pant. în Sibiu 1, Tinerimea studioasă din Poeană și jur 3, deci un total de 41 opuri și broșuri cu care ne putem îmbogăți sufletul, onoare donatorilor.

Apoi mai departe luând în comparație, mulțimea celor cari cer cărți spre cetit, și puținătatea cărților aflătoare în bibliotecă, ne simțim plăcut indemnăți a lansa următorul

A P E L !

Prin care recurgem la simțul de caritate al tuturor tipografiilor, librarilor, autorilor și jurnaliștilor, precum și al propagatorilor și sprijinitorilor culturii generale, de pretutindenea, în deosebi ne adresăm către iubii nostri Poenari domiciliați în România, și în fine către toată inteligența noastră românească, atât din țară cât și din străinătate, a ne onora cu sprijinul D-lor trimițându-ne diferite cărți de cultură pe adresa: »Reuniunea meseriașilor și neguțătorilor din Poeana Sibiiului.

Poeana, la 6 August 1906.

Ilie Moga
cassar.

Ioan Șerb
președinte.

Cei cu numele de Macedonia.

Reproducem după ziarul «Românul dela Pind» următorul interesant articol:

Imi vine în memorie următoarea scenă: Câțiva bulgari din pătura cultă a societății lor discutau la o masă dintr'o cafenea din unul din orașele Macedoniei.

Era vorba de a rezolva următoarea chestiune: se poate pedepsi, oare cu închisoare, acela care se poate pronunța numele de Macedonia?

Unul dintr'ânși, pentru a aduce mai multă lă-

Iar neamuri, frați și surori
Cu ochi scâlțați în lucrămiori.
Eu îi las cu sănătate
Și mă duc în țări departe,
Eu mă duc la cătanie
În orașul Orăștie.

Maică măicuță dragă
Nu-ți fie inima neagră.
Că nu plec eu la mormânt
Să nu mă mai vezi mai mult.

Frunză verde din uliță
Auzi dragă mândruță,
Acum mă întorc cătră tine
Și te rog să ascuți de mine;
Tu ești fată frumoșică
Dar și de ani tinerică.

Tu poți atâta așteptă
Până eu m'oi reinturna,
Și-atunci să ști mândră bine
Ca te voi lua pe tine.
Iar de tu nu-i așteptă
Ci după altu te-i mărută,
Când ve-i sta la cununie
Picioarele nu te ție,
Când popa te va jură
Atuncea să-ți sece limba;
Să nu poți zice nimica.

murire asupra acestui lucru, povesti următoarea întâmplare: un caimacan turc, care cunoștea bine limba bulgară, asista la o slujbă într'o biserică. La citirea Apostolului, caimacantul e izbit neplăcut de auzul cuvântului Macedonia. Spunea, anume Apostolul Pavel că a trimis pe Timoteiu și pe Sila în Macedonia.

Scandalizat de acest cuvânt, și fără a mai perde vreme, caimacantul chiamă pe preot și-i face următoarea morală: e o rușine nespūsă, ca și în cărțile voastre bisericesti să arătați, că sunteți în contra împărăției Padișahului.

Ce însemnează numele de Macedonia pe care l'am auzit citindu-se mai adineaurei?

Nu știți voi, că acest nume e oprit? De aceea, schimbați-l cât mai repede, înlocuindu-l așa: și a trimis pe Timotei și pe Sila în Vilaetele Salonic, Kosova și Monastir. Altcum, să știți că aveți a face cu mine, care sunt pus aicea, ca să păzesc voința Domnului și stăpânului meu.

Nu știu, dacă cele povestite mai sus erau adevărate sau o simplă născocire. În tot cazul ele caracterizează perfect adevărata situațiune, întru cât se atinge de numele de Macedonia:

Lucrul s'ar părea întru câțva ciudat, totuși el e riguros de exact: scrierea sau rostirea cuvântului Macedonia este interzis formal în Turcia și aceasta printr'o iradea a Sultanului. Cenzura din toate părțile Imperiului are ordine severe ca să nu permită trecerea nici unei scrieri cu orice conținut ar avea dănsa, dar' în care să figureze cuvântul Macedonia.

În aceeași ordine de idei mai e și următorul lucru: cu toții suntem obișnuiți a-i zice lui Hilmi Pașa, că e Inspectorul general al Macedoniei. În realitate, însă adevărata lui titlu e următorul: Inspectorul general al celor 3 Vilaete din Rumelia.

Acolo mai avem și Agenții civili. Titlu acestora este, ce-i drept, agenții civili ai Macedoniei. Acelei Turcii nu se opun, neavând ce face. În traducere turcească, însă, acest titlu nu e redat nici odată fidel, cuvântul Macedonia fiind exclus din principiu.

Printre alte considerațiuni, ceea ce-i face pe Turci, ca să nu admită numele de Macedonia mai e și aceasta: admitându-l ar însemna, că și dânsii recunosc existența unei Macedonii, ca un ce aparte, care reprezintă un tot întreg. Ei bine, tocmai de aceasta se feresc Turcii și din punctul lor de vedere au perfectă dreptate.

Gătră cetitori!

Toți prietenii și sprijinitorii ziarului nostru „TRIBUNA“, cari până acum nu și-au reînnoit abonamentul sunt rugați să grăbească a-l trimitea căci administrația va sistă trimiterea foii tuturor celor cari n'au plătit.

NOUTĂȚI.

ARAD, 10 August 1906.

— **Regele în Lissa.** Înainte de manevrele maritime M. Sa va cercetă Lissa, unde va lua parte la Sta slujbă, ce se va ține întru pomenirea soldaților căzuți în bătălia dela Lissa.

— **Asociațiunea aradană.** Ni-se cere publicarea următoarelor: On. redacțiune! Noi, cei din provincă, știm că există după nume »Asociațiunea aradană pentru cultura poporului român,« dar' atâta tot. Nu-mi aduc aminte a fi cetit de curând o dare de seamă despre starea acestei instituțiuni. Oare nu ar fi de interes și pentru cauza înșasi, a pune publicul român în curent cu starea lucrului, măcar prin publicarea unui »anuar,« cum face societatea pentru înființarea fondului de teatru? Vă rog — dacă aflați de bine

— a dà publicității acest »memento« la adresa celor competenți. Cu stimă: *Nicolae Popovici*, preot în Alibunar.

— **Concertul din Șiria.** La concertul ce-l va aranja Duminecă tinerimea română din Șiria, și-au anunțat sosirea până acum un public ales și numeros. Vom fi în plăcuta poziție să vedem la acest concert oaspeți veniți chiar din România.

Doritorii de a lua parte la concert să grăbească cu rescumpărarea biletelor, căci sunt pe sfârșite.

— **Cine-s patrioții?** Ne aducem încă aminte de turbarea șovinistă, dela ultima alegere din Boroșineu, împotriva alesului deputat național Ioan Suci, care, așa agita pressa ungurească, ar fi insultat maghiarimea, pentrucă la primirea mandatului a făcut o critică aspră dar meritată contracandidatului și partidului său, care se știe, a vărsat la vre-o 180 mii coroane pentru corupția alegătorilor. Atunci s'au aflat mai mulți șoviniști înfierbântați, cari l-au și provocat la duel pe deputatul dr. Suci, pentru pretinsa ofenză la adresa nației ungurești. Intre acești cavaleri, era și un candidat de avocat cu numele *Gara Akos*, care da pe indignatul patriot. Ei bine, ireproșabilul nostru cavaler a cam pățit-o zilele trecute. Nu ceva lucru mare, dar totuși neplăcut pentru un cavaler, jandarmieru l-a deținut, în urma arătării făcută de stăpănu-s'o, că ar fi fraudat sumulița de 700 cor., pe care a tocat-o — precum se spune — într'o companie de cântărețe venite în Boroșineu.

Ni-se comunică un amănunt interesant din scena când îl petreceau pe cavaler jandarmii. Un prieten îl întâlnește și-l întrebă:

— Unde mergi?

— Am niște afaceri.

— Mai stai puțin — zise prietenul — căci dacă te vede cineva ar crede că te escortează jandarmii.

Observarea a rămas fără răspuns și prietenul numai în urmă a înțeles trista înmărmurit realitate.

Caracteristic însă, că jurnalele din loc, cari și din cel mai mic fleac scriu articole chilometrice, despre cavalerul din Boroșineu nu pomenesc nimica.

— **Nerânduală mare** s'a aflat la episcopia din Dobrițin. Făcându-se inventar în urma morții episcopului Walafka s'a aflat, că din averea episcopiei lipsesc 185.000 coroane.

— **Nenorocire** l'a ajuns pe prințul Connaught, care călătoria cu automobilul aproape de Londra. Automobilul lui s'a ciocnit cu automobilul unui oficer, atât de tare, încât ele s'au spart, iar ei au căzut rănindu-se foarte grav.

— **Straturi de cărbuni de peatră** s'au descoperit zilele trecute aproape de peștera dela Dobsina. După părerea geologilor cărbunii sunt de prima calitate.

— **Invenție interesantă.** »Micheluski, mașinist la o corabie a făcut o invenție foarte interesantă, cu ajutorul căreia fără nici o primejdie se poate călători și prin cea mai mare și deasă negură. Prima încercare se va face cu corabia Lloyd, ce va plca în Iaponia.

— **Asasinarea a 100 de copii.** Din Kobi (Africa de sud) a fost arestată o femeie, învinuită că a asasinat vr'o 100 de copii.

Un băețăș care-i fusese incredințat, dispărând s'a descoperit cadavrul lui într'o baltă de vecinătatea locuinței ei. Dar balta fiind dragată cu îngrijire, s'au aflat 100 schelete mici în descompunere.

După ce a fost arestată, ticăloasa și-a mărturisit crimele și a denunțat pe un mare număr de femei complice.

— **Himen.** Anunțăm cu osebită plăcere cununia d-șoarei *Terenția Ungurean*, din Curtacher cu ol *dr. Sever Barbura*, avocat în Pecica.

Călduroase felicitări!

HACKENDRE architect, cu dipolmă și măestru zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

— **Pescari japonezi omoriți.** Pe inzula Aleutha au fost omoriți de către Americani 5 pescari japonezi, cari au pescuit fără licențe.

— **La licitație.** În părțile pădurii negre din Germania e vechiul obicei, că tânărul ce să căsătorească pune în licitație pe mireasa sa. După părerea locuitorilor din acele părți, se crede, că fiește care flăcău are dreptul să poruncească unei fete, deci dacă se mărită trebuie ca muerile să dea despăgubire flăcăilor. Licitație se întâmplă în ziua cununiei și în ușa bisericii, când merg să depună jurământul. Toți flăcăii și fetele satului sărbătorește îmbrăcate se prezintă înaintea bisericii și acolo făcând cordou, nu lasă părechea să intre în biserică până nu le dă despăgubire. Fiește care cere câte 3—4 litre de vin. Se înțelege că mirele vrea să dea mai puțin. Se încep deci târgușurile, ce țin de multe ori 1—2 oare. De regulă mirele trebuie să plătească câte 150—160 litre de vin și se întâmplă să plătească și de două trei ori mai mult, după cum e de avut mirele. După ce s'a făcut târgul toți intră în lăuntru unde se începe slujba bisericească.

— **Avis.** Mai mulți copii de școală (fete, ori băieți) se primesc în cvartir și vipt la o familie inteligentă din Brașov. În casă se vorbește și se instruiască în limbile: română, germană, maghiară și franceză; de asemenea se dă instrucție în pian și limba engleză.

Doritorii să se adreseze la redacție până în 20 August st. n.

— **Păcălit la cununie.** Un cavaler de firmă mare din Seghedin, și-a pus ochii pe o fată frumoasă și a făcut dragoste cu ea. După ce însă a dus-o pe ghiață, a părăsit-o cu necredință și n'a mai vroit se știe de ea. Inzadar toate rugămintele fetei, el era rece, și nici măcar răspuns nu-i dădea. Cavalerul a dat după altă fată, cu care s'a logodit și Duminecă s'a cununat. Vestea cununiei a prins-o și fata înșălată care plângea cu copilul în brațe, și s'a înțeles cu muma cum să-l păcălească pe necredinciosul înșălator. Duminecă la 4 ore biserica era ticsită de curioși la cununie. Iată vine cu alai mare și nunta. Mirele cu mireasa se pun în fața altarului, având fiecare un buchet mare de flori în mână. Printre mulțime își face loc o bătrână și repede se duce în fața mirelui, îi smulge buchetul din mână și insultându-l îi pune copilul fetei sale în brațe. Copilul plânge... mirele tremură... mireasa cade leșinată... bătrâna scoasă de polițiști... publicul râde — ca la nuntă.

— **Orașul Stetin e în flacări.** Până acum au fost mistuite zece magazine mari și altele sunt amenințate. Focul a izbucnit cu atâta putere încât numai cu greu se va putea localiza.

— **Orcan în Austria.** O furtună grozavă s'a deslănțuit în apropierea orașului Gratz din Austria. Furtuna a făcut colosale ravagii, arbori seculari au fost smulși din rădăcini și acoperișe de case luate cu totul de viforul năpraznic. O adevărată catastrofă, nimicind vite, și mai multe vieți de om.

Scăderea temperaturii de vre-o câteva zile la noi este efectul teribilului orcan din Austria.

— **O pasionată după muzică.** Zilele trecute s'a săvârșit la Washington o căsătorie romantică între văduva bogată Lawess și Charles Bakody, un cântăreț de stradă orb. Bakody fusese mai înainte cântăreț de opere dar după ce orbi se văzu silit să-și câștige mijloacele de trai cântând pe stradă. Cu chitara în mână cânta el pe stradele capitalei Washington și astfel își susținea viața. Femeea Lawes, câtă vreme Bakody cânta și la operă, era una dintre admiratoarele sale, dar apoi îl peidu cu totul din vedere. Acum câteva luni ea sta la fereastra casei ei și asculta cu plăcere cântecul unui cântăreț de stradă orb. Vocea îi aduse aminte de Bakody și când privi pe cântărețul orb recunoscu surprinsă că este

Bakody. Ea nu auzise nici odată că e orb și nu-și putea explica pentru ce a părăsit scena.

Ea chemă pe orbul cântăreț și se oferi să-l ia în căsătorie. Se înțelege că Bakody nu refuză și astfel căsătoria fu încheiată. Fericita păreche a plecat în voiagiu de nuntă în statul Colorado.

— **Foc la școala română din Șega.** Făcători de rele au pătruns azi noapte pe la 11 ore în grădina școlii noastre din suburbiul Șega și au dat foc stupăriei învățătorului Ioan Vancu, care ani de-arândul a muncit până și-a făcut o stupărie de model. În aceasta se aflau 29 familii matre și 17 roi artificiali de tot dară au căzut jertfă focului 46 familii de albințe nevinovate. Din stupină focul s'a încins pe gard, la cămară, cuină, eșitori și de nu veneau în grabă oamenii — lua foc și școala. Stupina a fost asigurată.

— **Intâlnire de 10 ani.** Cu ocaziunea adunării reuniunii generale învățătoresți din topopiatele aradane I-VII, ce se va ține în Pecica, vor avea convenire intimă de 10 ani acei învățători cari au absolvat pedagogia în anul 1895/6 și cari sunt rugați a participa la aceia convenire, și a anunța aceasta subscrisului. Bossebeș, la 8 August 1906. *Patriciu Covaciu*, învățător.

— **Convocare.** Domnii P. T. membrii ai »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« a despărțământului Oravița, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii culturii poporului român sunt invitați la adunarea cercuală, ce se va țineă Duminecă, în 13/26 August a. c. în Goruja cu următorul program: Înainte de amezai 1. Participare la serviciul divin. 2. Deschiderea adunării la 10 ore în școala gr.-or. rom. 3. Raportul comitetului cercual. 4. Raportul cassarului și exmiterea unei comisii pentru cenzurarea socotelilor. 5. Exmiterea unei comisii pentru acuirarea de membrii noi și încassarea taxelor. 6. Cetirea dizertațiunilor întrate cu 24 ore înainte de adunare. 7. Eventuale propuneri. Oravița, la 7 August 1906. *Cornel Strimbei* secr. *Dr. Petru Cornean* dir. desp.

— **Dare de samă și mulțumită publică.** Din incidentul adunării generale a despărțământului »Astrei« din Brad, ținută la 29 Iulie n. a. c. în Hălmagiu, s'a dat în favorul muzeului național român din Sibiiu, din partea inteligenței române din Hălmagiu și jur, — cu concursul tinerimei din Săturău și jur, — o reprezentațiune teatrală împreună cu dans.

Venitul brut al acelei petreceri a fost 394 cor. 68 fil., din care sumă detragându-se spesele în suma de 199 cor. 51 fil., rezultă un venit curat în sumă de 195 cor. 17 fil., care sumă cu ziua de azi s'a predat destinațiunii.

Cu suprasolviri au contribuit următorii P. T. d-ni: Măria Sa dl dr. N. Oncu, deputat dietal 5 cor., dna Damian soție de deputat dietal 1 cor., dr. T. Pap, adv. 7 cor., I. Georgia, protopop 5 cor., N. Vereșiu, director dominiat 5 cor., D. Ganea, cand. de preot 5 cor., A. Draia, cassarul »Crișanei« 4 cor., A. Damian, contabilul »Crișanei« 4 cor., A. Căcinea, dir. dominiat 3 cor., A. Nica, preot 2 cor., Dr. I. Radu, prof. 1 cor. 60 fil., N. Toma, inv. 1 cor., I. Iercan, preot 1 cor., I. Bodea, preot 1 cor., T. Sirca 1 cor., I. Zerna 1 cor., N. Sirca preot, 1 cor., I. Gișa, cont. 1 cor., I. Popa 20 fil.

Primească atât pr. st. contribuitori, cât și toți participanții sinceri noastre mulțumite, pentru obolul dat pe altarul culturii.

Hălماج, la 8 August n. 1906. *Ene A. Joldea*, cassar.

— **Contra »Qidium«-ului** în loc de prav de sulfur, să presărim viile noastre cu hepar sulfuric. Influența e repede, sigură. Un kgr. cu îndrumări costă 64 fil. și se poate căpăta dela *Mayerfi Zoltán*, fabricant de material de stropire, în Kecskemét.

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor

se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului *Frankl Antal* din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

Concert, petreceri.

— **Studentii români din Oravița și jur** vă invită la *Petrecerea* ce o vor arangia cu concursul mai multor coruri la 11 August n. 1906 în »Grădina de Tir« din Oravița-montană.

Adunarea fondului de teatru în Lipova.

Pentru pregătirea serbărilor ce se vor arangia cu ocaziunea adunării fondului de teatru în Lipova, s'au constituit următoarele comisii:

Birou: Preș.: *Dr. Aurel Halic* med. *V. Preș.:* *Dr. Aurel Cioban* și *Dr. Const. Missits*, avocați. *Cassar:* *Aurel Savici* cassar comunal. *Secretar:* *Iuliu Putici* inv.

Comitetul executiv: Preș.: *Dr. Const. Missits* Membrii: *Procopiu Givulescu*, *dr. Aurel Cioban* și *Dimitrie Roman*.

Comisia de primire: *Dimitrie Roman*, președ., *Iuliu Putici*, *Trăian Givulescu*, not., *Georgiu Dragu* și *Iuliu Onu*.

Comisia de incvartirare: În Lipova: *Alexandru Muntean*, *Iuliu Onu*, notar și *Vasilie Ghilescu*. În Radna: *Dimitrie Roman*, preș., *Trăian Givulescu* și *Grigoriu Micula*.

Comisia pentru înscriere de membrii: *Dr. Aurel Halic*, *Procopiu Givulescu*, preș., *Dr. Constantin Missits* not., *Dr. Vasilie Avramescu* și *Ladislau Oros*.

Economie.

Arad, 9 Aug. 1906.

Ezpozitiia și progresele României.

Confratele parizian »L'Europe Orientale« publică în numărul său dela 27 Iulie a. c. st. n., care ne-a sosit eri, sub titlul: »Ezpozitiia generală națională română,« un articol din care extragem următoarele pasagii mai interesante.

România e în sărbătoare anul acesta. Această sărbătoare a început în luna Mai și va continua până la toamnă.

Românii celebrează iubileul de 40 de ani de domnie a regelui lor. Și spre a-l sărbători în mod demn — și pentruca cheltuelile ce trebuiau să-și impue să nu rămână neproductive, — ei au organizat o ezpozitiie generală națională.

Aceasta ezpozitiie e foarte reușită, ne grăbim a o spune.

Ea este o operă impunătoare și pentru lovitura ei de încercare. România s'a pus de-odată lângă țările occidentale cele mai faimoase în acest soi de exhibițiuni. Ezpozitiia română ar fi la locul ei în orice capitală europeană, chiar la Paris, care posede secretul de a face ezpozitiile grațioase, atrăgătoare și instructive.

Ea a fost așezată într'o suburbie dintre cele mai desmoștenite ale Bucureștiului din care s'a făcut de-odată un loc de deliciu. Aproape de gara de sud (calea ferată București-Giurgiu) se află câmpul Filaretului, — care era în 1848 teatrul principalelor scene ale revoluției române — și care de acum 50 de ani era vorba să fie transformat într'un parc municipal și totuși rămăsese un teren vag și incult. Acolo a fost instalată ezpozitiia anexându-i-se colinele din împrejurimi, ceea ce adaugă un pitoresc plin de farmec acestei mărețe întreprinderi.



ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale **UJVIDÉK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Expoziția română a fost cam improvizată. Abia anul trecut fu hotărâtă și spre a o pregăti nu era decât un an. Ea acoperă o suprafață de 41 hectare.

Iți vine să crezi, văzând minunile eșite din pământ într'un restimp atât de scurt — un parc admirabil, palate nenumărate — că o zină și a pus bagheta magică la dispoziția dlui dr. Istrati, comisar general, și al colaboratorilor sei.

Apoi, după ce confratele parizian reproduce rezumatul discursurilor rostite de către dl ministru al domeniilor Ioan Lahovary și dl dr. C. Istrati, comisar general al expoziției naționale, cu ocazia inaugurării ei, continuă astfel:

... Câteva cifre scoase din statistici vor da o idee despre schimbările survenite în România de 40 de ani.

În 1856, cifra comerțului exterior al Principatelor-Unite se ridică la 187.729.000 franci, din cari 71.429.000 la importuri și 116.300.000 la exporturi. Această cifră întrece 500 milioane peste 20 de ani și atingea 800 milioane, din cari 445 milioane la export, în 1905. Valoarea schimburilor cu străinătatea se încincise în 5 ani. Exportul singur al cerealelor a trecut dela 517.608 tone în 1866, la 1.483.000 tone în 1885 și la 2.646.000 tone în 1905. El va trece sigur peste 3 milioane de tone anul acesta, care este în mod excepțional de abundent.

În 1866, nu exista un singur klm. de cale ferată în Principate; în 1905, rețeaua ferată a României măsoară 3.179 klm. Giganticul pod de peste Dunăre, podul Constanței cu clădirea sa modernă, dau României acces pe marea Neagră; și această cale devine drumul cel mai scurt spre a merge din Europa în Indii. Pavilionul românesc, necunoscut pe mări abia acum 20 de ani, plutește astăzi dela Rotterdam la Galați și dela Liverpool la Smyrna. Peste câteva luni o mare linie maritimă, Constanța-Alexandria, va fi inaugurată și va lega România cu marile linii de navigație ale Asiei, Africei și Oceaniei.

Lungimea drumurilor a trecut dela 1.068 klm. la 26.000 klm.; circulația scrisorilor dela 3.800.000 la 103.300.000 lungimea liniilor telegrafice dela 6000 la 18.000.

Veniturile Statului au trecut dela 59 milioane la 250 milioane.

Casele de economii, necunoscute în 1866 și create mai târziu, aveau în deposit 6 milioane în 1866, 24 milioane în 1896, 41.650.000 franci în 1905.

Creditul Statului a crescut în proporții anuale. Datoria publică care se ridică la 80 milioane în 1866 trecea de 515 milioane în 1876 și la 1.143.000.000 în 1905, servind a executa diferențele lucrării pentru punerea în valoare și exploatarea bogățiilor țării. Pe când în 1866 găseai cu greu bani cu împrumut pe la 18 la sută, astăzi te împrumuți lesne cu 4 la sută.

Și ca să revenim la Expoziție, vom zice că ea este remarcabilă atât prin conținutul său, cât și prin cadrul minunat al instalației sale; atât prin concepția cât și prin eleganța și originalitatea construcțiilor sale.

Palatele și pavilioanele cari se ridică în acest cadru sunt în număr de 150. Principalele sunt: Palatul regal, palatul ministerelor instrucțiunii publice și al cultelor, al războiului, al industriei, al agriculturii, al minelor și carierelor, al celui mai frumos dintre toate Palatul Artelor, clădit pe o înălțime care domină Expoziția și de unde se desfășură o perspectivă încântătoare. Stilul arhitectural român este nota dominantă și face caracteristica acestei Expoziții, una din cele mai originale din câte au fost până acum în Europa.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 10 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7-41 — 7-42
Secară pe Octomvrie	6-21 — 6-22
Orz pe Octomvrie	5-47 — 5-48
Cucuruz pe Iulie	6-47 — 6-48
Cucuruz pe 1907	6-22 — 6-23
Grâu pe Aprilie 1907	7-70 — 7-71

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-44 — 7-45
Secară pe Octomvrie	6-22 — 6-23
Ovăs pe Octomvrie	5-50 — 5-1
Cucuruz pe Iulie	6-25 — 6-26
Cucuruz pe 1907	6-46 — 6-47
Grâu pe Aprilie 1907	7-72 — 7-73

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

»Revista Idealistă«. Sumarul N-rului 6 din Iunie 1906. 1. N. Vaschide: Psihologia individuală. 2. St. Antim: Origina și evoluția dotei, (Studiu de sociologie). 3. Dr. I. Duscian: Din Basarabia, (Note și impresii). 4. G. Bulat: Mișcarea poporanistă în România. 5. Poezii: Mihail Eminescu: Eu pe peptul tău, poezie inedită, Ninetta-Târgoviște: Raze calde, Iuliu Dragomirescu: Primăvara. 6. Mihail Sadoveanu: Morarul, (Nuvelă). 7. Mihail G. Holban: Viața în țară și în străinătate. 8. Buletin bibliografic: M. G. H.: Londra de Mihăescu Nigrim; Iuliu Drag. Trepte rupte poezii de Demetrius; Basarabia, ziar săptămânal; * Arhitectura; Cărți și reviste străine.

Poșta Redacției.

Articolul »Limba ca factorul culturai naționale« nu atinge nivelul foii noastre.

G. S. Orșova. Nu e pentru publicitate. Adresați-vă direcțiunii »Albinei«.

Z. St. Scrisoarea d-tale nu se poate publica. Aceste nu sunt lucruri pentru publicitate.

Posta Administrației.

Pavel Bireu, Fintoag. Am primit 4 cor ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Petru Cipun, Luncșoara. Am primit 2 coroane ca abonament pentru Demetriu Oros până la 1 Ianuarie 1907.

Emil Chimbir, Otopot. Abonamentul e plătit până la 1 Octomvrie 1906. Noi de aici trimitem regulat foaia. Am reclamat la poștă.

Ioan Regep, Zenta. Cartea dlui Russu Șirianu e tot oprită, deci nu vă putem trimite.

Giuca Botean, Cernegyháza. Am primit 1 cor. Abonamentul e plătit până la 1 Ianuarie 1907.

Alexe Sabesca, Prilipez. Am primit 2 cor. în abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Un tânăr român, de 23 de ani, necăsătorit, mator, care a făcut cursul notarial, cu praxă de 4 ani, capabil de a conduce o cancelarie notarială dorește a fi acceptat cu 1 Septemvrie în astfel de loc, unde și-ar putea asigura viitorul.

Adresa la Administrație.

De vânzare,

se află în comuna Feiurd (Fejérd) lângă Cluj, o moșie de 400 jugăre, loc fertil, din care sunt: 7 jugăre intravilan, 63 jugăre pășune, 50 jugăre livezi (rături), 70 jugăre pădure și 210 jugăre arător, în condițiuni avantagiase.

Detalii se pot primi în biroul institutului de credit și economii »Economul« din Cluj.

ANUNȚ.

Pentru îngrijire și creștere corectă primesc la casa mea 2—3 studenți români, cari tot la mine pot lua oare private din limba franceză, germană, italiană ori rusească.

Provizinea eminentă și disciplină corectă. A se adresă până la 25 Aug. a. c. la

Radu Cupar,
prof. gimn. în Beiuș.

AVIS.

În hotarul Cuvinului la drumul de țară se află de vândut o vie plantată de 6 ani 3000 butuci, promite rod abundent, cu colna nouă, veranda reciuzite de stors, loc idilic, cu preț moderat! cumpărătorii să se adreseze la părintele Paul Felnean în Szabadhely p. u. Gyorok.

«La proprietariul Ioan Popescu în Magyarád com. Arad să capătă struguri de masă în coșari de 5 klgrame à 3 coroane, scutit de porto — precum vin vechi de Magyarád dela 46—60 coroane h. litra».

Aduc la cunoștință onoratului public că mi-am strămutat cancelăria în str. Karolina casa de sub nrul 8 (lângă posta mică).

Bani pe avere nemișcătoare mijlocesc foarte efin și repede.

Szücs F. Vilmos.

Reprezentantul institutului de credit financiar, ca mijlocitor de împrumuturi.

Cultivarea părului. Cea mai obvenindă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufer de acest morbo



în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreața sălbește, și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN«, despre ce prin epistole de re cu noștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morbo de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricicioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică Koráni și Wachsmann, Szabadka.

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate căpăta și în prăvălia de toalete alui Hegedüs Gyula.



Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scărba dela ori ce beatură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

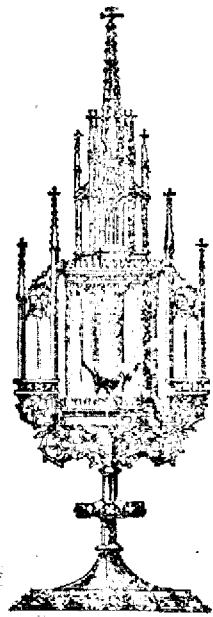
Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru
efectuarea de icono-
stase (tâmpile), tronuri,
jețuri, strane, chivo-
turi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-
nărie în bisericile noastre de
rit oriental.

Schițare și efectuare
de planuri după co-
mande, mobile și tot
felul de
instrumente de școală,
bănci, table, catedre, ma-
șini de socotit etc.



Preturi moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

In interesul celor răniți!

Răniții lucrează în interesul lor dacă cele trebuincioasă pentru bandaje le comandă din PÉCS, căci un bandaj pe o parte costă numai 4 coroane, iar cel întreg 8 coroane, cel dublu în preț dublu. Legături menstonale pentru femei, bucată 5 coroane, flanel pentru foale de la 7—10 coroane.

La comandarea bandajelor se cere grosimea trupului, mai departe să se spună că în ce loc e rana, în stânga, dreapta sau de ambele părți, să se spună apoi de ce mărime e.

Se trimite cu rambursă, — în caz de nefolosire se poate schimba.

Cumpărători cunoscuți să ceară prețuri separate.

Cu deosebită stimă

Benczenleiter Gyula, bandajist

PÉCS, strada Ferencziek nr. 14.

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie
cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

e alifă renumită „CORNELIA“.

Aceasta alifă e cel mai bun medicament contra pișturilor de pe față și mâni contra petelor de piele, cursăturilor etc. e și nestricăcios amalgament curat.

Prețul: Un borean mic cu îndrumări cu tot 1 Cor.
Un borean mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia bucată 1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁZ MILETA, Ó-Verbász.

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Háeska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înainte a prețului pentru comandă de peste șese coroane, cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuială de postă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru factori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recoviste ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, encorus, ovăș, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercnule mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruz
grâul, secăra, ovăzul și toată economia

Legende politice.

În politică, ca și în poezie, se nasc unori legende, adică credințe pornite mai mult din fantazie, decât din realitatea lucrurilor. Aceste legende prind rădăcină în straturile de jos ale poporului, se perpetuiază din tată în fiu și trebuie să-și facă cursul lor, până ce vremea cu experiențele ei le desminte.

În special Ungaria este un tărâm foarte prielnic pentru legende politice. Aici nu numai poporul contribuie la nașterea lor, ci însuși politicianul de profesie, omul presupus cu mintea întreagă și coaptă, este acela care samănă gogorițe, ațăta fantazia și leagă opinia publică în povești și visări.

Dar' nu despre legende unguerești voim să vorbim de data asta, nu despre îngrijitoarea lor manie de a născoci fel și fel de mijloace pentru a se amăgi pe sine și a amăgi poporul, căruia i-se vorbește de o viitoare mare împărăție unguerească. Ne vine în minte o legendă hrănită și astăzi încă de poporul nostru român, o legendă născută în vremuri de restriște, când în Munții apuseni sună tulnicul de apărare al lui Iancu, iar în văile Ardealului curgea sângele pentru libertate.

Pe acele grele vremuri vrăjmășia între neamurile acestei țeri era cel puțin așa de mare ca astăzi. Răniurile și îngenunchările reciproce nu mai încetau. Norocul biruinței trecea dela unii la alții, dar' nimeni nu se putea face stăpân pe situație, nici poporul răsvrătit, nici oastea lui Kossuth și nici Împăratul. Și s'a chemat atunci o putere străină să facă ordine și au venit un potop de Ruși iubitori de țuică și de femei și prin numărul lor cel mare au înăbușit glasul fioros al armelor.

De atunci datează în poporul nostru o legendă, care, de altfel, era foarte firească să se nască, deoarece pentru fapta lor și pentru religia lor Rușii și-au cucerit încrederea țărănilor române.

Se crede anume că acei Ruși, cari la Sighișoara au făcut marele măcel în ungurime, acei urmași ai generalului Scariatin vor mai veni în momentele de grea cumpănă, pentru a sluji, ca și odinioară, pe împăratul, a pune capăt poftelor de mărire ale stăpânirii ungare și a înlezni străduințele române. Și astăzi se mai găsesc bătrâni, cari privind cu multă neîncredere la sforțările tinerei generații, par'că așteaptă din moment în moment să vadă sulilele căzăcești prin pasurile Carpaților dinspre Bucovina și Moldova.

Ce așteptare zădarnică și câtă erezie în legenda aceasta! Ce grozave schimbări s'au făcut de atunci și la noi și la presupușii noștri salvatori din 1848!

Au venit pentru ei vremuri de grea încercare, când ceea ce făcuse ei odinioară pentru noi — vai, și făcuseră așa de puțin! — li s'a plătit cu vârf și îndesat: oastea română, cu marele ei căpitan Carol I a salvat țara și oastea rusească de o catastrofă rușinoasă.

Au venit anii de continue răscoli țărănești, de atentate și asasinări, de războaie umiltoare în orient. Și după atâtea sleiri de forțe și revoluții de felurite chipuri, iată țara cea mai uriașă ca un rănit de moarte, care cere ajutorul de aproape.

Astăzi armata rusească departe de a se gândi la ocrotirea obijduitelor popoare din alte țări, se pune ea singură sub ocrotirea altora. S'a întâmplat ceea ce nu se putea

presupune înainte cu câte-va decenii: s'a tipărit știrea într'unul din cele mai demne de credință ziare rusești, că dacă stările de astăzi nu vor lua sfârșit, Rusia va cere Germaniei și Austro-Ungariei ca să trimită armată pe pământul ei, ca să potolească pe răsvrătiți. În loc de a veni ei la noi, e vorba deci să mergem noi la dâșii, noi, nepoții lui Iancu și Balint și chiar aceia ai lui Bem, pentru a face liniște între cazaci.

Se poate deci o mai drastică desmintire a absurdei legende despre venirea Rușilor?...

A trebuit deci să treacă atâtea decenii pentru ca una din cele mai naive povești politice să se distrugă de sine și cel din urmă țaran român să se convingă, că a fost victima unei credințe deșarte.

Întâmplarea poate servi și de învățătură pentru viitor: în politică legende și visările sunt o primejdie, căci îndepărtează tot deuna dela înțelegerea stării reale și a intereselor practice.

Efectele caniculei. Comunicatul despre organizarea clubului național român din Budapesta — organizare care se face între cadrele alianței cu celelalte naționalități — a fost interpretat din partea presei maghiare ca și cum Românii s'ar desbina de către confrății Slovaci și Sârbi, după ce s'ar fi stricat înțelegerea între ei. Vești de acestea apar intermitent, — acum pe vremea căldurilor mai ales — în presa șovinistă. Pân'aci îi făceau pe Sârbi, apoi pe Slovaci de disidenți, acum le-a venit rândul Românilor.

Credem că nu e nici o nevoie a da mereu la desmintiri acestor știri tendențioase, cari nasc din obiceiul caracteristic presei șoviniștă de a înfățișa drept realitate ferbințele lor dorinți.

Noi alegeri. O foaie de sara publică vestea senzațională, că guvernul va duce la îndeplinire sufragiul universal deja la începutul primăverii.

Reforma electorală însă nu va fi sufragiu universal, ci un fel de reformă, ce numai va lărgi drepturile alegătorilor. Dieta va fi apoi disolvată și în Maiu vor fi noi alegeri.

Enciclica Papei. Papa Pius al X-lea a trimis tuturor autorităților bisericești catolice o enciclică în care se spune, că oprește preoțimea de a se amesteca în chestiuni politice și îndeosebi de a se ocupa cu politică în Biserică.

Această enciclică are să atingă mai neplăcut la noi în țară partidul clerical.

Acțiune contra presei naționalităților s'a pornit în timpul din urmă în întreaga țară. Comitatul Nyitra voeste să fie dătător de ton în această acțiune.

S'a adresat către toate comitele ca să ia hotărâre pentru »regularea (!)« presei naționalităților.

Satele noastre.

(*) În numărul din urmă »Revista Românească« dela Iași publică din pana dlui C. Stere, profesor universitar, *impresii dela Săliște*. L'a surprins ceea ce a văzut acolo.

Cu drept cuvânt.

Avem adică noi Românii din statul ungar sate și mai mari și mai bogate de cât Să-

listea, dar populație mai harnică, mai frumoasă și mai sănătoasă nu avem! Cu drept cuvânt dl Stere îi zice *mărgăritarul* Ardealului.

Banca locală de acolo dispune de un milion și jumătate *depuneri*, agoniseala Săliștenilor; din profit dă *jumătate* pentru *binefaceri*, pe lângă că are un *fond* (ce crește mereu) de *binefacere* de peste 50.000, iar fondul *spitalului public* are peste 20.000.

Școalele Săliștei (cu 10 învățători) sunt adevărate palate; copiii umblă toți la școală. În sat sunt 130 familii de meseriași; are societăți: a meseriașilor, de lectură, economică (grădină), de înfrumusețare a satului, de cântări, de înmormântare; și-a făcut cuptor de uscat poamele, tovărășie de valorat laptele...

Toate acestea le-au făcut niște Români, cari *nu au pământ de arat* nici cât au 2 până 3 țerani mai cu stare din Șiria ori Pecica (comitatul Aradului).

Niște Români, cari însă din vremuri îndepărtate s'au distins ca luptători naționali. La 1774 s'au sculat cu parul și au luat la goană oștirea adusă de Sași asupra lor pentru a-i sili să subscrie contractul ce-i făcea robi ai Sașilor, iar familia Comșa se poate mândri că deja la 1570 dase din sinul ei un primar, pe Coman Comșa, care luptă pentru interesele satului împotriva Sașilor. Tot așa familiile Roman, Cristea și altele... Cu un cuvânt: Săliștenii au un trecut glorios, strămoși de cari se pot mândri...

Dar nici strănepoții nu se lasă mai pe jos.

În viața politică națională își ia pe dea întregul parte. La mărețele conferențe naționale dintre 1890—1894 ei au dat contingentul cel mai mare. În delegația cu Memorandumul, apoi la procesul Memorandumului, Săliștenii au fost în frunte. La alegerile dietale dela 1905 și 1906 *nu s'a găsit în cercul Săliștei Român, care să voteze cu străin*, ci toți au dat votul lor doctorului Nicolae Comșa.

Și toți din sat, cărturari și țărani, trăiesc ca frați.

Bunul lor simț și hărnicia lor este o po-doabă și bogăție națională... Ei fac comerț prin tot Ardealul și unde își deschide prăvălie un Seliștean, d'acolo Jidovul e silit să plece. Sunt antreprenori de păduri, arendași de moșii fără pereche. Și lucrează toți, bătrâni și tineri, bogați și săraci. Tatăl lui dr. N. Comșa (fostul deputat), deși om cu stare și bătrân, are 83 ani, se duce cât e vara, la câmp și pădure, călare, căci picioarele »nu-l prea slujesc«. Petru Bucur Comșa, negustor bogat, și-a dat feciorul la comerț, în loc de a-l face te miri ce »domn«. Dar ce comerciant este Ionel Comșa? Nu-i găsim pereche decât cel mult în România, unde comerciantul milionar Marinescu-Bragadiru, după ce fiul său a isprăvit gimnaziul l-a dat în Belgia, să învețe comerț. Așa și Ionel Comșa, e tinăr cu 8 clase, cu studii nalte comerciale din Viena... A stat însă doi ani la tejghea, într'o mare prăvălie să-sească din Sibiu, după ce fusese pe la școli înalte în străinătate. Numai după acestea tatăl său l-a adus în propria prăvălie.

Cine s'ar încumeta să tăgăduiască cuminenția unor astfel de Selișteni? Cine nu știe că în alte părți puținii negustori, pe cari îi avem, vor cu ori ce preț, *chiar ruinându-se pe sine*, să facă din fii lor — *domni*, avocați, profesori ori doctori, par'că titlul

de »doctor« te-ar face domn, iar nu învățatura și bogăția!

Și cine s'ar încumeta să tragă la îndoială că mult ar propăși neamul românesc dacă cel puțin în satele mai frumoase s'ar găsi câte un negustor ca Ionel Comșa dela Seliște... Iar în Seliște vărul său Nicolae Comșa e tot așa de tinăr și cult comerciant...

Se înțelege că în astfel de sat e numai viață românească. Meseriași ori comercianți străini nu se pot încuibă, iar puținii slujbași de stat (dela judecătoria și postă) trebuie să se dea după păr... Numai tabla dela marginea satului e ungurească.

Așa ar putea să fie toate satele noastre. Numai carte să învețe Românii.

Succese.

Foarte grea a fost pozițiunea reprezentanților trimiși de Români în dieta ungară.

Puțini la număr, puși în fața unei majorități strivitoare și spriginiți numai de încă mai puținii lor aliați slovaci și sârbi, ei trebuiau să aibă multă bărbăție, ca să nu se sfiască a-și spune părerile, între care erau multe ce trebuiau să scoată din sârbe pe nervoșii lor adversari.

Intrați de curând în viața publică și astfel lipsiți de așa numita »rutină«, ei trebuiau să aibă multă stăpânire de sine pentruca adversarii adeseori foarte necruțatori să nu-i poată împinge la mărturisiri, pe care nu vor să le facă.

Singura opozițiune serioasă în dietă, ei erau obiectul celei mai generale atențiuni și trebuiau să stea mereu încordați, să muncească întins și să aibă multă pricepere, ca să nu se dea de gol spuind în pripa luptei și ceea ce nu se poate susține și dându-le prin aceasta adversarilor pânditori cele mai primejdioase arme de luptă.

Ei au avut și bărbăție, și stăpânire de sine, și pricepere, și zel neobosit și astfel au ridicat nivelul discuțiilor de câte ori au luat cuvântul și au dominat întreaga sesiune. Citind discuțiile urmate în dietă, așa cum ele au fost publicate, ori și cine trebuie să fie cuprins de simțământul, că opozițiunea e puternică și că guvernul și susținătorii lui, simțindu-se strâmtorați, adeseori își perd sârta și nu mai știu, par'că, cum să se apere.

Oameni puțini, ori-și-cât de destoinici ar fi și ori-și-cât de mult ar fi pe partea lor dreptate, nu pot să obție asemenea succese decât fiind stăpâniți cu desăvârșire de iubirea de țară și de neam. Aceasta nu numai Românii, Slovaci și Sârbi o vor recunoaște cu mulțumire, ci și Maghiarii o vor simți cu oarecare îngrijorare, căci nu e cu puțință să săvârșești o faptă bună fără ca să fi tu însu-ți mulțumit de a o fi săvârșit și fără ca lumea, în mijlocul căreia te afli, să te ridice fie cu mulțumire, fie cu jind în gândul ei.

Indesebi Românii din regatul ungar au câștigat mult convingându-se, că oamenii, în care și-au pus încrederea, sunt vrednici de ea și au dat chiar mai mult decât ceea ce unii vor fi așteptat dela dânșii.

Plecând din punctul de vedere, că nu au să susțină interesele Românilor, ale Slovacilor și ale Sârbilor, ci ale statului ungar așa cum Românii, Slovaci și Sârbi le înțeleg, reprezentanții naționalităților aliate s'au făcut susținătorii cauzei tuturor celor asupriți

și și-au asigurat izbânda morală față cu majoritatea, care în desele ei momente de eretare nu s'a sfiit a mărturisi, că susține interesele particulare ale poporului maghiar — așa cum ei și numai ei le înțeleg.

Mai ales doi dintre deputații Români, dl Iuliu Maniu și dl A. Vaida-Voevod au știut totdeauna să profite de aceste mărturisiri nechibzuite și să pună în evidență adevărul, că interesele poporului maghiar nu pot să fie deosebite de ale celorlalte popoare, care constituie regatul ungar, și că majoritatea nu servește în adevăr decât cauza tovarășiei făcute pentru împărțirea beneficiilor publice.

Sunt multe adevărurile crude, pe care guvernul și susținătorii săi au trebuit să le audă în timpul acestei sesiuni, și, deși ceice le-au grăit au rămas la votare totdeauna în minoritate, în simțământul public trebuie neapărat să se fi produs convingerea, că lucrurile nu pot să meargă mai departe cum au mers până acum.

Chiar și între oamenii politici ai Maghiarilor trebuie să fie mulți, care-și dau seamă, că încercarea de a preface statul ungar într'unul național maghiar n'a răușit și nu poate răuși și că Maghiarii se istovesc mistuindu-și cele mai bune puteri voind ceea ce nu e cu puțință. Aceștia vor trebui să ajungă în cele din urmă la convingerea, că în interesul poporului maghiar nu e ceea ce vrea actuala majoritate a dietei, ci ceea ce vor reprezentanții Românilor, ai Slovacilor și ai Sârbilor.

Pătrunzând odată convingerea aceasta, va trebui să se constituie în Ungaria un »jogpárt«, care pornește din principiul, că cel mai covârșitor interes și al statului ungar, și al tuturor elementelor ce-l constituie e respectarea necondiționată a legilor și dreptatea pentru toți. Intr'un asemenea partid ar putea să între și Românii, Slovaci și Sârbi, ca să lupte alături cu Maghiarii contra celor ce caută în viața publică numai satisfacerea intereselor particulare.

Aceasta ar trebui să fie rezultatul definitiv al ostănelilor puse de reprezentanții celor trei naționalități aliate, succesul cel mare, și a lor are să fie meritul, dacă mai curând ori mai târziu se va constitui un asemenea partid, dar nu a lor are să fie vina, dacă poporul maghiar va continua a trimite în dietă oameni, care nu se sfiesc a aprobă călcările de lege când ele sunt cerute de interesele lor particulare.

Un lucru e mai presus de ori și ce îndoială: că numai lucrând în unire cu ceilalți cetățeni ai lor vor putea Maghiarii să susțină statul ungar.

Congregațiunea extraordinară a comitatului Arad.

Arad, 8 August.

Miercuri la orele 9 a. m. s'a ținut congregațiunea extraordinară a comitatului Arad, prezidată de fișpanul contele *Károly Gyula*.

Adunarea a fost slab cercetată. S'au prezentat numai puțini membrii, deși unele alte obiecte meritau poate mai multă interesare.

Punctul prim a fost aruncarea unei noi dări suplimentare de 1 și jum. procente pentru acoperirea furturilor dela sedria ofanală și a altor plăți pentru slujbași.

S-a orânduit votare și Ungurii au primit toți noul arunc de dare. Românii — afară

de unul, preotul din Agriș Romul Motorca, care a votat cu »domnii« — au votat contra aruncului. Iată numele Românilor cari au votat ca să nu se arunce nouă dare pe popor: *Vasile Goldiș, Sever Bocu, Virgil Mihulin, Iuliu Groșorean, dr. G. Popa, Aug. Beleş, Todor Magoș, George Pap, Tr. Terebenț, Petru Vancu și Stefan Tămășdan*.

A urmat apoi un alt punct care ne-a interesat, cel privitor la rețeaua drumurilor comitatense. Aici a luat cuvântul deputatul *Vasile Goldiș* și a recomandat atențiunei fișpanului starea rea în care se află drumul comunal ce leagă valea Murășului cu valea Crișului, dela Bărzava până la Gurahonț. Arată că comunele Căpruța, Dumbravița, Groși, Slatina și celelalte din cercul Gurahonțului nu-s în stare să suporte sarcini pentru repararea acestui drum și a podurilor și e just și cu dreptate, ca drumurile aceste, rău stricate, să se facă cu posibilă grăbire pe cheltuiala comitatului, cu atât mai vârtos, că după cum e informat, s'au făcut drumuri d'aceste pe teritoriul dominiilor unor spăhii din comitatul nosru, cari ar avea de unde să plătească.

Vicișpanul *Dálnoky*, zice că aici nu e vorba de drumuri comunale, ci comitatense, e însă de acord cu observările dlui *Goldiș*, că într'adevăr comunele, pe cari le-a amintit, nu-s în stare să suporte aceste sarcini și promite, că împreună cu fișpanul, să intervină la guvern, pentru a căpăta ajutoare pe seama acestor comune.

Celelalte puncte au fost de mai puțin interes. A mai luat la un punct deputatul *Goldiș* cuvântul sprijinind un protest al bisericii reformate din Cermei, ca să nu se admită edificarea unui grajd de tauri în nemijlocita apropiere a bisericii. Am fost însă devotați și aci. Adunarea s'a închis la ora 10.

Situația în Rusia.

În Kronstadt și Sveaburg, unde până acum revolta părea a fi mai pronunțată, domnește liniște. Poporul fără nici o încercare de reșcoală, fără nici un gând de răsbunare, privește scârbit la mișeliile ce le fac călăii țarului. Decapitățile sunt la ordinea zilei. În o singură zi au fost judecați la moarte trei sute de cetățeni ruși, între cari au fost mulți politicieni, chiar și unul fost deputat în Dumă. *Sentința a fost executată în aceeași zi*.

E mare temerea, că deși revolta a fost înăbușită în două centre, ea va izbucni cu puteri îndoite în Sebastopol.

Greva generală n'a adus roadele așteptate.

Guvernul lucră din răspuțeri să ducă la îndeplinire cele făgăduite în programul său. Mijloacele cele folosite nu sunt însă nici juste nici umane.

Ministrul de armată, *Rüdiger* și-a dat demisia.

Toate încercările pentru restabilirea ordinii sunt cu mult mai slabe decât să poată opri descompunerea Rusiei.

Telegramele sosite azi spune, că peste 20.000 de cetățeni din Sebastopol au părăsit orașul, căci nu știe momentul, când va izbucni greva. Orașul e încunjurat cu mișie maritimă. Rescuțații au pus mâna pe două corăbii.

În Odessa revoluționarii au la dispoziție 12.000 de bombe, ce vor fi întrebuintate în caz de nevoie.

... v.
... prostia se
... *numai până atunci*
Să coborâm sărbătorile în sufletul nostru
cu pacea și sfințenia lor, și să alungăm rău
acolo !... Am face un mare pas în spre m.

Cornești
26 Decembrie 1928 st, v.

Zicători Turcești.

Lasă omul beat să cadă singur.

Măgarul, dacă-i tai chiar urechile, nu rămân
altceva decât tot un măgar, și încă slut.

Sânt proști cari nu știu să vorbească, și sânt
proști cari vorbesc prea mul.

Barba albă și femeia frumoasă, sânt bune atunci
când le vezi la altul.

M. G.

Gând Pribeag

pasăre ce zboară,
ține gândul meu,
este'n nopți senine...
de vreu, chiar de nu vreu.

este zi și noapte
pot ca să-l opresc
elipă în viața asta;
la tin' să nu gândesc.

diceni

Buligan

Învăța

Îndească!

fumător, bețiv, plin de

tea și justiția, cum să-i pretinzi ca ca-

să le îndrumeze spre pace, adevăr, lu-

invățător cu sufletul pătat, conștiința mur-

moartă, cum să-i pretinzi a forma suflete

anși senine, inimi nobile? Cum să pretinzi

dea caractere?—Cărturarilor ce părăsesc școala

și gură, vorbe murdare pe buze, poftă anima-

ă și sulfet, lipsa de Dumnezeu în simpla-i

cum vrei să ducă în sate fiorii unei vieți tinere

binelui și în lumina credinței?

ceri unui individ care nu crede în posibilitatea

omenești, cum ceri s'o propovăduiască?... Nu

vă mirați că moralul e scăzut, nici că unele biserici sunt

goale, ori că altele școale sunt sterpe! Unde se cheamă

cărturări ori *apostoli* aceste nulități, aceste găgăuțe,

acești cărcei ai organizmului vital al neamului,

uu pretindeți *îndreptare!* Nu cereți tămăie diabolului,

nici păcătosului cheile raiului!...

Dar cu aceste constatări o să cădem cu totii

catul deznădejdei. Nu! Neamul nostru e ales

mea de neamuri chemate spre idealul pămî

mineze calea spre acest ideal. Vântul renaș

pe toate plaiurile noastre. Suflete alese, c

răsar da pretutindeni, se adună și în liniș

biți, plămădesc măreția zilei de mâine. Lu

picăci sunt multe de tot, greutatea mari su

hoiărat! Zorile unei vieți noi apar la rî

va trece, și se va face ziua deabinelea în su

stru!

De peste săptămână.

— **La arme.** Rezerviștii, cari au fost eliberați în Maiu, în urma unei ordinațiuni a ministrului comun sunt chemați de nou la arme pe ziua de August.

— **Prigoniri în Bănat.** Ni-se scriu lucruri ticăloase pe cari le săvârșește protopretorul din Oravița, un poleac cu numele Motsidlovski Ernő. Stimabilul acesta, râvnind bagseamă la ceva, bruschează pe țărani și-i prigonește, natural pentru purtarea lor națională. Așa la o judecată ce a avut economul *George Epure* din Ticvaniu-mic, *l-a descins pe acesta de brâuul său național, pe care i-l-a confiscat.* Bietul om a trebuit să meargă acasă fără cingătoare la cămașă, batjocurit de fibrău. Prin urmare și într-o localitate românească, cum e Oravița, își ia un slujbaș cutezanță de a-și bate joc de noi și a face ticăloșii de felul acesta, fără teamă de lege.

— **Expozițiune românească în Egipt.** Direcțiunea serviciului maritim român a luat dispozițiunea ca la noua agenție a serviciului român maritim ce se crează pe ziua de 1 Oct. la Alexandria, să se înființeze o expozițiune permanentă și un muzeu comercial, unde vor fi expuse în permanență toate produsele solului și industriei naționale din România. Această expozițiune are menirea să facă cunoscut și în Orient produsele solului român.

— **Ploaie torențială în București.** Duminica trecută la orele 6 a căzut asupra Bucureștilor și împrejurime, — scrie »Dimin.« — o ploaie torențială atât de repede, cum de mult nu s'a mai văzut. Ploaia n'a durat decât vre-o câteva minute, dar fu însoțită de un vânt puternic și în scurtul timp cât a ținut a făcut mari pagube. Mulți pomi de prin Cismigiu, la șosea, de prin diferite alte grădini publice și particulare, precum și pe stradă au fost rupți. Unele case cu înveliș mai subred au fost descoperite. Furtuna a făcut pagube apoi la expozițiune și prin grădinile unde se dau reprezentații de vară. Patru oameni au fost trăsniți dintre cari unul a murit, iar altul s'a înecat la Herăstrău.

— **Princesa Madilda,** dupăcum se telegrafează din München a murit în Davos. Inmormântarea i-se va face Sâmbătă.

— **Osman Nouri,** adjutantul Sultanului turcesc, însoțit de copilul conzului Schwimer Imre a cercetat colonia dela Mezöhegyes.

— **Aviz.** »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român« își va ține adunarea generală din ast an în Lipova (cottonul Timiș) la 15/28 August

Onorații oaspeți cari vor lua parte la aceasta adunare, — pentru a li-se putea câștiga cvartire, sunt rugați a se însinua cel mult până în 26 August st. n., la președintele al secției de încvartirare *dl D. Roman în M.-Radna.* *Comitetul executiv.*

— **Mângăiere.** Conte Emanuel Alsdorf, întors dintr-o călătorie făcută în Africa, fu invitat de un amic al său, de renumitul pictor vienez Hans Canon, la o vânătoare. Conte însă se scuza, că nu poate lua parte la o vânătoare de iepuri, căci pentru unul ca el, care a vânat în Africa lei, numai o vânătoare împreună cu mai mari primejdii, poate avea atracțiune.

— Bine amice, dacă nu ai altă pretenziune decât primejdia, zise pictorul, atunci poți merge cu mine liniștit; săptămâna trecută am împușcat pe cumnatul meu într'un picior din nebagare de seamă.

— **Furt.** Ni-se scrie: Dl învățător din Bistrița Teodor A. Bogdan, fiind pe vacanță la casa părinților săi din Fărăgău, în 31 Iulie d. a. pe la 3 ore, feciorii Toderăș Luca a lui Toader Corela din Fărăgău și Simeon Omenișan Lanțoș din Socol i-au furat 610 cor. Răufăcătorii în urma istețimii sergentului de jandamerie Jozsa și a judeului comunal dl Dumitru Pop, au fost descoperiți, iar după recunoașterea faptei și reînfrunarea unor sume mai mici, au fost arestați în închisoarea din Teaca, așteptându-și răsplata cuvenită.

— **Incident la granița româno-bulgară.** Din Sofia se telegrafează că la Silistra 60 de soldați români ai graniței au tras focuri asupra unei bărci în care se află inginerul bulgar Vincew, ce era însărcinat cu măsurarea adâncimei apelor. Un soldat aflat pe barcă a fost rănit. De asemenea au fost rănite două femei cari spălau rufe pe țărmul bulgăresc. Nu s'a putut controla întru cât faptele sunt ezacte așa cum se depeșează din Sofia.

— **Catastrofa de asigurare și catastrofa din San-Francisco.** Un raport oficial arată că societățile de asigurare au pierdut de pe urma dezastrului dela San-Francisco suma de 864 milioane de franci.

Cea mai mare parte din această sumă a fost plătită de societățile europene între cari în primul rând cele engleze.

— **Cumpărare de cai.** Ministrul de agricultură provoacă pe economi ca să-i vestească dacă au cai de vândut pentru stat dela 3½ ani până la 8 ani. Cei ce au și vreau să vândă cai, să se însinue ministrului până la 10 August. Pe însinuare trebuie timbru de 1 cor.

— **Catastrofă îngrozitoare.** Despre catastrofa îngrozitoare, ce s'a întâmplat pe mare cu corabia *Syria* să știe cu siguranță următoarele:

Sâmbătă sara corabia *Syria*, ce a plecat spre Buenos Ayres și pe care călătoriau 900 de călători, în apropierea de țărmurii spanioli s'a lovit de o stâncă și îndată s'a scufundat.

Au scăpat 500—600 călători iar ceilalți s'au înecat în apă. Intre cei înecați și un episcop din America de Sud, care a fost răpit de valuri în momentul când da bine cuvântare celor din gura morții. Intre cei înecați mai mulți sunt muncitori italieni. Sâmbătă dimineața corabia a părăsit portul Barcelona și a plecat spre Carthagenă, dar un curent puternic l-a mînat spre stâncele *Hornigas.* La orele cinci d. p. corabia înainta cu o iușime mare, și în urma acesteia nu s'a putut incunjura catastrofa.

În momentul acesta marinarii n'au știut ce se facă, ci s'au grăbit să-și mântue fiecare viața sa. Când căpitanul, care a scăpat dintre valurile mării a văzut marea nenorocire, a scos revolverul și s'a împușcat.

Cei mântuiți au pierdut însă întreaga lor avere. Un martor ocular spune, că toți călătorii ar fi fost mântuiți dacă marinarii se purtau cu mai multă grijă și dacă ar fi susținut disciplina.

— **Despăgubirea rezerviștilor.** Acei rezerviști căsătoriți, cari au servit în ex-lex; sunt de a se conscrie de vice-span și a înainta lista ministrului de finanțe spre a fi despăgubiți. Acei necăsătoriți nu vor primi despăgubire în bani fără pentru serviciul acesta li-se vor ierta 2—3 manevre.

— **Cât a lucrat Duma?** Activitatea ei a durat 72 de zile. Perioada aceasta se poate împărți în 4 părți.

Dela 27 Aprilie până la 13 Mai au durat pregătirile și s'a elaborat un răspuns la mesagiul tronului. Resoluțiunile luate erau unanime și pacifice.

Dela 13 Mai până la 5 Iunie Duma a intrat în toila activității sale și a votat un vot de neîncredere guvernului. Tot în acest restimp s'a pus chestia agrară.

Perioada e 3-a ținu de 13 Mai până la 3 Iulie e epoca turbulentă.

A patra perioadă a durat două ședințe.

— **Rockfeller predicator bisericesc.** Faimosul miliardar în tinerețea sa fusese paracliser într-o biserică protestantă din Ohio. Năravul din fire n'are locuire nici la dănu, căci mai în toate duminicile ține predici morale în templul protestant de pe al V. Avenue din New-York, Homeliile lui moralisatrice se stenografează în decursul rostirii lor. E curios că Rockfeller propovăduște tinerilor disprețul de avuții.

— **Roosevelt secerător.** Zilele trecute Roosevelt, președintele republicii Statelor-Unite, s'a făcut secerător, secerându-și pe o căldură tropicală grăul său de pe colinele reședinței sale dela Sagamore.

Spre a îndemna la lucru pe secerători, el a luat o seceră și conduse lucrul; apoi, după ce grăul fu tăiat, se întoarsă acasă cocoțat pe o căruță încărcată cu snopi.

— **Moartea unui vestit lăutar român.** Marția trecută s'a făcut la lași inmormântarea lui

Ionică Barbu, ultimul reprezentant din celebră familie a cântăreților lăutari din Moldova. Figura populară în Moldova și Basarabia, dispunea de o frumoasă voce de bariton și în vreme a fost resfătatul boerimei. În ultimii ani cântă mai mult în Basarabia.

— **Unde pot căpăta de lucru zilerii?** În decursul anului următor să capătă de lucru la clădirea drumurilor de țară în următoarele comitate: Bács-Bodrog, Baranya, Bichiș, Bistrița-Năsăud, Cianad, Csongrád, Haidu, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Tolna și Torontal.

— **Lege salutară.** În Anglia se va vota în curând o lege, în urma căreia vor fi aspru pedepsiți, cei ce fumează în dauna sănătății lor, înainte de 16 ani.

Ar trebui scutită contra nicotinei tinerimea întreagă căci nicotina, ca mai toate alcaloidalele are de efect d'a ațâța sistemul nervos și apoi a'l deprimă. Sistemul nervos și organele respiratoare sunt atinse.

— **Sinucidere.** La Japonezi între felurile de sinucidere se cultivă cu predilecție aruncarea în craterile Vulcanilor.

Ei cred că în modul acesta, spulberați în cenușe, se pot apropia mai curând și mai ușor de cer.

Sinucigașii de multe ori fac cale de sute de kilometri pe jos până la un vulcan unde se aruncă cu zâmbetul mulțumirii pe buze în clo-cotul înfricoșat al craterului.

Medicii din Arad publică o deslușire în care constată, că vestea despre răspândirea tifosului în orașul nostru, nu corăspunde adevărului. Câteva cazuri, ce-i drept, s'au ivit, dar caz de moarte în urma acestei boale, nu s'a întâmplat.

— **Nou manevru șarlatan.** Un domn și un băiat intră într-o prăvălie de modă. Dupăce și-a ales cel dintâi un cilindru în preț de 20 coroane, se adresează către băiat cu întrebarea:

— Cum îmi stă acest cilindru?

— Cum îi stă unui vagabund — fu răspunsul băiatului, care o tuli la fugă pe stradă.

Domnul pără a fi infuriat de această inzultă, care produse ris tuturor celor de față, el depuse portmoneul său pe masă, pe care îl ținuse în mână spre a achita prețul tocmit și cu bastonul în mână o apucă după băiat, zicând:

— Așteaptă numai, blăstămatele, o să-ți plătesc eu gluma ta cum se cade.

Natural, că nici domnul nici băiatul nu s'au mai reîntors în prăvălie, cercetând portmoneul, îl aflară plin de hârtii — fără valoare.

— **Caniculă.** În capitală căldurile de trei zile sunt tropicale. Pe străzi nu-i nici o viață. Căldura e de 37 de grade.

— **Foc pe mare.** În sinul Mexico, în apropiere de țărmurii Texasei se vede foc puternic. Apa conține mult pretoliu. Nime însă nu știe cum s'a iscat focul. În timp de noapte toată marea e luminată în mari depărtări.

— **Coleră.** În Madrid s'au ivit multe semne de coleră, cei înbolnăviți au murit. Cercetările bacteriologice sunt în curgere.

— **Tifus.** În orașul nostru, sunt câte-va casuri de tifus. De aceasta boală zace și fiul d-lui adv. Petru Truția, George student în drept, căruia îi dorim deplină însănătoșare.

— **Cel cu jumătate de picior.** În Paris s'a întâmplat că piciorul de lemn al unui cerșitor, ce avea numai jumătate de picior, i-s'a acățat în grătarul unui canal. Cerșitorul voia să-și scoată piciorul, dar în prea marea lui năzuință, piciorul de lemn i-s'a rupt în două. Nenorocitul om a căzut la pământ, pe când spre mai marea sa mirare, mulțimea ce-l încunjura, băgă de seamă că iaca au eșit o grămadă de bani de aur și argint din piciorul rupt al cerșitorului. Cerșitorul își folosise adecă piciorul de lemn, gol pe dinlăuntru, ca picșă de bani. Când a băgat și el de seamă că ce s'a întâmplat, s'a sculat iute, și-a adunat banii, a luat o trăsură și a plecat acasă...

— **Cu balonul la polul nordic.** La același punct al insulelor Spitzberga, de unde înainte cu nouă ani au plecat îndrăznețul *Andrée* și demnii lui soți: *Strindberg* și *Fraenkel* într'un

balon primitiv spre a explora polul nordic, în același loc acum vântul arctic flutură flamura cu stelele a statelor unite americane. Aici își pregătește savantul *Wellman* balonul său cu cârmă pentru călătoria arctică și monstrul aerian va putea în curând pleca la drumul său primejdios și necunoscut.

Dacă citim descrierea amănunțită a acestei întreprinderi romantice, am putea crede că avem în mână un roman a lui Jules Verne. Însă luând în considerare planul făcut cu multă chibzuință, prelucrat amănunțit în cele mai mici detalii și pentru orice eventualități, avem impresia ca și când ar fi vorba de cel mai elementar și simplu lucru, ca și când toate s'ar înțelege de sine; sfârșitul tragic a lui *Andrée* ne arată însă, ce riscată e o astfel de întreprindere și lupta cu puterea elementară a naturii e pe viață și pe moarte. Nici *Icarus* din mitologia greacă nu ar fi putut fi mai îndrăzneț, razele soarelui arctic nu i-ar fi topit ceara, care legă penele aripelor lui.

Balonul lui *Wellman* e construit cu cea mai mare acuratețe și temeinicie, luând în vedere cele mai diverse eventualități. Până când baloanele cu cârmă de până acum au fost astfel construite, ca să poată parcurge cu mare ușureală distanțe mai mici, până atunci balonul »*America*« a lui *Wellman* va avea o ușureală mijlocie, va putea însă parcurge distanțe mari. Balonul va avea, cu aranjamentul și mașinăriile de pe el, o greutate de patru tone, dar puterea levatoare va fi cu mult mai mare decât greutatea balonului: balonul va putea suporta greutatea a celor cinci călători, va duce o mare cantitate de proviant și o mulțime de instrumente științifice și mașinării de tot felul, trebuincioase în decursul călătoriei. Dar balonul va putea purta chiar încă pe de cinci ori atâta cât trag acestea toate. Nacela construită din lemn și oțel are o lungime de 17 metri și o lățime de 3 metri; tocmai la mijlocul nacelui va fi construită o cabină împletită din nuiele de salcie, care va avea o înălțime de 2 și o lungime de 4 metri. Aceasta va servi de dormitor, bucătărie și magazin, — deodată.

Motorul dela partea dinainte a balonului are o putere de 55 de cai și rezortul (aripile motorului) se va întoarce de 280 de ori pe minută; motorul din partea dinapoi va face 350 de întorsături pe minută și va fi pus în mișcare de un motor de o putere de 25 cai. Cantitatea de benzină va fi suficientă pentru o distanță de 2900 chilometrilor, deși drumul până la polul nordic nu e mai mare de 1200 chilometrilor.

Dintre cei 5 călători, cari iau parte la expoziție, trei vor fi totdeauna ocupați: unul la cârma balonului, altul la motoare, iar al treilea la barca mică spânzurată sub nacelă. Acesta din urmă va avea misiunea de a ține balonul încontinuu într-o înălțime de 150 metri deasupra mării, căci balonul nu-i permis a se ridica mai sus de 200 metri. După pianul călătoriei fiecare dintre participanți nu va putea dormi zilnic mai mult de 4—5 ore. Însoțitorii lui *Wellman* sunt: maiorul *Hersey*, ca reprezentantul guvernului Statelor-Unite și societății geografice din Washington; *G. Hervicu*, aeronat francez, *Smith*, specialist în manipularea telegrafului fără sârmă și *Colardeau*, francez, care va manipula motoarele.

Maiorul *Hersey* și *Smith* au plecat deja la începutul lunii Iulie împreună cu 15 lucrători din Norvegia spre Spitzberga pe »*Frithjof*«, vestitul vapor a lui *Nansen*. Îndată ce au ajuns la țintă au început construirea stațiunii de expediție. Au zidit adică acolo case de locuit, magazii și o magazie lungă de 60 metri, înaltă de 24 și lată de 27 metri, pentru a umplea într'ansa balonul. Spre a umplea balonul »*Frithjof*« a mai dus cu sine 60 tone aschii de fier și 100 tone acid sulfuric. Lucrările acestea sunt conduse de inginerul *Liwentaal*, care stă în legătură cu marina engleză și care a primit din partea oficiului de amiralitate al Angliei concediu special spre acest scop. Vaporul »*Frithjof*« s'a întors la Tronzo, de unde a transportat la stațiunea expediției balonul și membrii ceilalți ai expediției. Aceștia au sosit împreună cu doi mașiniști ai ai fabricii *Godard*, cari vor umplea balonul, în zilele trecute la fața locului.

Pe timpul când scriem acest articol, toți membrii expediției sunt la locul de plecare și lucrarea pentru terminarea balonului urmează cu multă asiduitate. Va mai trebui făcute câteva probe și dacă vor reuși și acestea, atunci expe-

diția se va începe în primele zile a lui August, fiind acest timp mai prielnic pentru plecarea expediției. În August adică e temperatura aproximativ tot zero, iar searele e tot deasupra orizontului. Acest timp va trebui la tot cazul folosit pentru plecare, căci deja cu 15 zile după acest termen expediția nu va putea uză de împrejurările acestea avantajoase, astfel că plecarea ar trebui amânata pe anul viitor.

Distanța dela Spitzberga la polul nordic e cam 1200 chilometrilor; între împrejurări prielnice, având balonul o viteză medie de 20 chilometrilor pe oră, acest drum va putea fi făcut tur și retur în 4—5 zile.

Wellman speră a rămănea cu ajutorul telegrafului fără sârmă în legătură cu lumea și astfel el va da în cel mai scurt timp posibil lumii spre știre victoria științifică al stindardului Statelor-Unite.

La caz dacă s'ar ivi vânturi contrare, expediția nu se va reîntoarce la insulele Spitzberga, ci lăsându-se în voia vânturilor vor ancora sau pe câmpiile de zăpadă din Grönlanda, sau undeva în Siberia de nord. Iar dacă balonul ar suferi stricăciuni ireparabile, expediția se va reîntoarce pe două săni cu motor, având fiecare o forță de șase cai. Saniile cu motor sunt construite după modelul moto-cicletei; sunt, cu toată mașinăria, de o greutate de numai 100 kgr., așa că va fi posibil a le transporta și în mână acolo, unde ghița nu va fi bună pentru lunecat cu săniile. Afară de aceasta stă la dispoziția expediției și o barcă ușoară din oțel, pentru a trece strâmtoari de mare, etc. Proviantul, care are o greutate de 400 kgr. va fi de ajuns pentru trei săptămâni și jumătate.

Wellman și-a pregătit planul luând în vedere toate împrejurările, cari pot să îngreuneze expediția. El speră însă că va putea folosi forța vânturilor cât se poate de favorabil. E foarte verosimil că vânturile vor influența favorabil călătoria spre pol, dar vor fi contrare direcției de întoarcere, ceea ce va pricinui în cel mai rău caz o întârziere de 15 zile. Natural că balonul va putea, mulțumită construcției sale splendide și forței motoarelor, lupta cu succes și contra vânturilor nefavorabile; dacă însă puterea vântului ar deveni distrugătoare, *Wellman* are de gând să ancoreze pe uscat, pe câmpurile de zăpadă. Ancora are o greutate de 200 kilogr. și poate reține balonul și contra unui vânt de o ușureală de 20 kilom.; pe lângă vânt mai tare și decât acesta poate totuși să modereze ușureala balonului. Ancora nu se va înfinge în gheață, ci va aluneca numai pe ea, căci altfel vântul mai puternic ar putea produce în pânza balonului rupturi sau alte stricăciuni ireparabile.

Ridicarea sau coborârea balonului, care provine din estenziunea sau contracțiunea gazului din balon, va fi regulată automatice prin o funie, care va ține echilibrul. *Wellman* e de credință că *Andrée* a perit din cauză că pe suprafața balonului s'a adunat zăpadă multă, care apoi în înțelesul strict al cuvântului, a răsturnat balonul. *Wellman* se folosește spre a evita o cădere a balonului cauzată de zăpadă o funie de oțel, cu care netezește suprafața balonului și vasul de metal, în care e benzina și care se poate muta dela un loc la altul supt nacelă, astfel balonul stă mereu în echilibru.

O propunere salutară.

În ședința dela 23 Iulie a dietei ungare la desbaterea bugetului ministrului de comerț, deputatul naționalist român dl. *Teodor Mihali*, a prezentat — precum se știe — dietei un proiect de moțiune, ca institutelor de bani să li-se interzică a încasa, fie sub orice titlu, interese mai mari de 8% după împrumuturile acordate de ele.

Întâ vorba cu care și-a însoțit dl. *Mihali* proiectul de moțiune:

»Recunosc că institutelor de bani vor avea și trebuie să aibă un rol foarte important în chestia dezvoltării industriei, pentru că azi capitalul s'a înmulțit așa de mult, încât nu prea află plasare. Dar pentru că institutelor de bani să pășască pe terenul acesta, guvernul trebuie să ia măsuri, ca acelor institute de bani din provincie, cari încasează interese mai mari de 8%, să le interzică aceasta în senzul legii de uzură.

Căci dacă s'a adus legea contra cămătăriei, de ce e să se observe numai față de particulari

și nu față de bănci? Aci nu cunosc deosebire. Poate să se afle și institute de bani române dar poate și maghiare, căci la noi de fapt există acel soi de cămătărie ascunsă ca atunci când se află într-o familie mai mulți capitaliști cari nu-și pot valoră destul de rentabil capitalurile, ei se asociază, fondează o societate pe acții și încasează dela clienți 10—20—25%. Aceasta apasă poporul și chemarea guvernului este de a explica în conziliul de miniștri această parte a legii de uzură, ca institutelor de bani sub nici un titlu să nu încaseze interese mai mari de 8%.

Eu mai bine apelez la capitalul indigen, decât la cel din străinătate și mai bine prefer ca industria să se desvoalte mai încet, dar cu capital indigen. La aceasta se poate ajunge, dacă guvernul dirigează astfel lucrurile, ca să reglementeze prepotența capitalului. Căci ori-cum am privi lucrul, la noi, capitalul și acum mai dominează munca și pământul și se bucură de privilegii. Astfel d. e. institutelor de bani fondate în formă de asociațiuni pot încasa interese mai mari de 8%; după capitalurile depuse la casse de păstrare se plătește numai contribuțiunea de stat, nu și contribuție comunală. De ce? Fiindcă respectivul este mai bine situat, să se bucure de favor? Aceasta nu este dreptate. Cât timp va fi îngăduit a încasa 10—12—20% interese, zău se pot plăti 6% după depozite. Iar până când capitalul indigen poate fi plasat cu interese așa de mari pe cassele de păstrare, până atunci el nu se va plasa în întreprinderi industriale. Vedem că Francezii, cari vin la noi, fondează aci mari întreprinderi de exploatare de păduri și altele. De ce o fac? Pentru că acolo interesele după depozite sunt abia 2%. Natural că dacă depozitele aduc numai 2% se recere capital mare pentru a putea trăi cineva din interesele lui. Dar dacă la noi cineva are 10—20.000 cor. cu 6% interese primește 1200 cor. din care sumă sigur poate trăi și nu-și va plasa banii în întreprinderi.

Dacă guvernul va lua dispoziții pentru reducerea intereselor, va îngriji ca poporul agricol să ajungă într-o situație mai bună și să-și poată amortiza mai ușor datoriile, atunci capitalul devine iarăși liber și atunci și capitalul nostru indigen va fi suficient pentru dezvoltarea industriei noastre.

Proiectul de moțiune prezentat este următorul:

Se îndrumă guvernul ca de urgență să ia dispoziții, ca institutelor de bani sub nici un titlu să nu poată încasa dela clienții lor interese mai mari de 8%.

Propunerea dlui dr. *Mihali*, cu toate că ministrul de comerț *Kossuth* s'a declarat contra ei pe motiv că ea se cuprinde deja în lege și de altcun chestiunea nu aparține portofoliului de comerț s'a primit din partea camerei spre marea surprindere a ministrului și a prezidentului *Rakovszky*.

Ne bucurăm de succesul acesta — scrie »*Rev. Econ.*« — și în deosebi de faptul că moțiunea a fost prezentată de directorul executiv al uneia din băncile române, căci este și aceasta o nouă și eclatantă dovadă a principiilor sănătoase de care sunt conduse băncile noastre în activitatea lor național-economică și a felului cum ele își înțeleg misiunea în sânul poporului. Interesele materiale ale băncilor noastre aproape de loc nu vor fi atinse prin dispozițiile legislative, ce vor urma pe baza moțiunii dlui Dr. *Mihali*, căci institutelor noastre de bani nici până acum n'au urmărit o politică de dividendă, — dar cu atât mai simțitor vor ția ele în interesele altor institute din provincie, cari precum a constatat de atâtea ori chiar și presa maghiară și am avut ocaziune a constata și noi, nu urmăresc decât scopuri de speculațiune și îmbogățire, îndeosebi pe contul poporului agricol, și așa destul de copleșit de greutatea vieții de toate zilele.

Avansare. Aflăm cu plăcere, că direcțiunea institutului »*Victoria*« într-o ședință trecută a înaintat pe funcționarul ei, dl *George Adam*, la rangul de contabil-prim al institutului. Direcțiunea în chipul acesta a remunerat servicii eminente prestate într-un lung șir de ani din partea harnicului ei funcționar.

Felicitările noastre!